

תוכן ענינים

9.....דבר מלכות
"יין ושכר אל תשת"

13.....יין מלכות

27.....שיחות קודש

השמחה ביו"ט חובה ועכ"ז ודאי אין לבסומי / גורם צער / הגבלה אפי' במדה קטנה של משקה / בימינו דרישה זו תקיפה וחמורה יותר / הכוונה בחלוקת משקה / אפשר לפעול עם מעט משקה / מפריע להפצת המעיינות הוצה / הוראה לכל החסידים איך בין איצטער ווי נאך א ביסל משקה / לא מניעה לגמרי / גם מיפה אחת יכולה להיות עד א"ס / להיווצר כיון שיכולה להיות תוצאה בלתי רצויה / לחיים על מים / הכמות היא אחידה / אצל בחורים לא הי' תמיד הי'עד דלא ידע" / אצל חסידים אומרים לחיים כדי להרדים את הנה"ב / קודם הצמצום / שמחה ממים גדולה יותר מיין – שמחה של נה"א / ביטול הגזירה / כיון דאידיחי – יורידו ההגבלות / היתירים – לא הי' ולא נברא / יסודי הרבר שיגבילו עצמם / גם שמח"ת וגם פורים / ולא רק שישמרו את עצמם אלא גם את השני / כשיודעים שהוא חב"דניק הרי הוא ממאים את כל חב"ד / מה שחושב שמגביר את נה"א על נה"ב – הרי זה פיתוי היצר וההיפך הוא הנכון / פון משקה גייט מען גיט אוועק / היפך הכוונה והרצון לגמרי של רבותינו נשיאנו / פשוט בלאו הכי אודות הוזהירות שכל ההיתרים הם לגמרי לא מקובלים / באם נעשה שינוי הוא רק להומרא / מדוע צריך להרחק לעשות היפך מרצון רבותינו נשיאנו / החילוק שבין הד' כוסות דליל הסדר לד' כוסות של אחש"פ / ע"י "כל שהוא" משקה זוכים לרקוד יחד עם משיח צדקינו / כל הצורך במשקה כדי לרמות את הוקן וכסיל / הביאור בענין הסרת הסירכא / תורת אדה"ו כולה משקה – הוראה ונתינת כח עזר וסיוע / משקה – לא לכל ענין / באם עושה זאת מפני וע"פ ציווי התורה בפורים הרי התורה שומרת עליו / חושבים להיות 'שפיץ חב"ד' כשיודעים שהנהגה זו היא היפך הוראת נשיא דורנו / גדולה לגימה – כדי להוריד את הסירכא / גדולה לגימה אין הכוונה לגימה גדולה / זוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקינו ואז יהי' כולו משקה / לא רק ד' כוסות אלא אפי' מעיין שלם אבל בתנאי א' שיהי' זה מים / דברי הנמרא "גדולה לגימה שמקרבת" נאמרו בנוגע למים / העיקר הוא העצם והפנימיות לא הוורקה / שתיית המשקה באופן המתאים – כדי להסיר את הסירכא / "עם הארצות" "בורות" והיפך שכל הפשוט / היפך השו"ע / באם רוצים לשתות יין באופן של למע' מהגבלות שיוסיפו בלימוד תורת החסידות / את נה"ב צריך תמיד לשמור ולהגביל עד שיעשה ממנה "אויס נפש הבהמית" / יאמרו לחיים כראוי לדרך חסידות חב"ד / דבר פשוט ומוכן גם לילדים / ד' כוסות באחש"פ – זהירות משכרות / "שיכור" אינו "חסיד" / משקה המשמח צ"ל במדה הראוי לו – שכרות אין לה מקום בשמחה"ש / הטעם שאין מהדרים בהלכה דטוב לב משתה באופן התמיד / טוב לב משתה תמיד לא הנהגה דעולם התהוה / אפי' שיין ישמח לבב אנוש צ"ל ההגבלות הידועות / ע"י כמות קטנה אפשר לפעול ענין השמחה / שמחה באופן ד"עד דלא ידע" אבל עם ההגבלות / א' שמורעמדיקן פארבריינגען – אם כי עם ההגבלות / מי שחושב שההגבלות לא נאמרו כלפי – הכוונה אליו דוקא

68.....אגרות קודש

גדולה לגימה שמקרבת – הוזהירות בזה / בדרך התורה ובדרכי נועם החסידות / החיוב דבסומי בפוריא אפשר שתספיק טפה אחת / פעולה ורושם בלתי רצוים / יוצאים יד"ח ע"י שמעמדים המשקה על השולחן / כשמביא ליד ביטוים / שתית משקה מפל דטפל / שינוי להנהגה טובה גם שנומה לו שקשה / עצות להתגבר על הרצון למשקאות חריפים / תאוה עוברת ורצון עובר שמביא רק לידי הירוס חייו / רק בצמצום ורק לסוג אנשים מיוחדים

יחידויות.....74

ניעור עצמי והזוה אינו בא כתוצאה משתיית בקבוק משקה / שהצעירים לא יעשו קידוש על משקה / מי שאינו שומר על תקנת המשקה – אינו שלוחי / אין צורך במשקה אף לא ביין אפשר להתוועד על סודה / אין ראוי להנהיג שתיית יי"ש בירושלים / תיקון לשתיית יי"ש / אם רוצה שזה יעזור לו בעבודה הרוחנית אפשר לעשות זאת ע"י לימוד חסידות / גורם עגמת נפש והירוס פעולות המבצעים

ספרים שונים.....79

השמחה חובה ועכ"ז ודאי אין לבסומי / להמנע מלקיחת משקה כשעלול להרים יד וכיו"ב / קידוש על יי"ש – יש להבהיר / הבחורים שמחים ע"י שמשקים עצמם ביניה של תורה / הרי זהו רמב"ם מפורש / קידוש על יי"ש / בצנעה חמור עוד יותר / מביא לבלבולים רבים / אלה שלא מקפידים – אינם שלוחים שלי

הוספות.....83

ליתן בתוך הפיינט / ליתן בתוך המצלמה / משקה – לשמן את הגלגלים / שלא יספרו לבני המשפחה / כשאומרים לחיים על משקה ישנו עצומ"ה א"ס ב"ה / לא מפריע לי שישתה כוס גדולה / צ"ל במדה כדי לשמח הלב בלבד / א"א לעבוד את ה' לא מתוך שחוק ולא מתוך שכרות / ע"י יין המשכר אובד דעתו לגמרי / יש ביין רתיחה וכעס / הטעם למה היו מנסכים ע"ג המזבח במדה חצי ההין / מהריבוי נמשך יניקה לחיצונים / יין משמח הלב אבל ריבוי היין מבלבל המוח / מבלבל הדעת / יה"ר שנוכה לשתות כשיהי' כולה משקה / אך ורק למי שיש לו חוש וכלי שיוכל לקבל / דברים חריפים מוזקין למוחין / אצל חסיד המשקה הוא מופרך כמו חרב בפה

כתבי יד קודש.....91

דבר מלכות

"יין ושכר אל תשת"

- תרגום מאידית -

בלתי מוגה

[...] יב. בפרשתנו (שמיני) אומרת התורה: "יין ושכר אל תשת", והגם שבפשטות הרי זה אזהרה לכהנים בלבד ורק בזמן הבית, עם כל זה, נקראו כל היהודים בשם "ממלכת כהנים"², ובית המקדש הרוחני הוא בשלימותו גם בזמן הזה (וזה הרי בדוגמת ביהמ"ק הגשמי, שכיום פונים אליו, שכך צריך להיות עכשיו) ה"שמי המקודש בגוים"³, במילא נוגע גם בזמן הזה הציווי של "יין ושכר אל תשת".

ידועה השיחה⁴ מכ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לשתיית משקה, שאומר, שמשקה הוא דבר המאוס, אלו שיסתכלו בתוך השיחה של הרבי, יבחינו שמה שייאמר בהמשך בנוגע לזה, הוא לגמרי שלא בערך למה שכתוב בהשיחה.

ומיוסד על מארז⁵ "עד ארבעין שנין מיכלא מעלי", (עד ארבעים שנה האכילה מנוצלת כראוי) ומכאן ואילך "מישתי מעליא", כל מה שייאמר בהמשך שייך בעיקר לאלה שלפני גיל ארבעים. (ובפרט לבחורים שעוד קודם הנישואין, כיון שבשייכות לבחורים ישנם הרי עוד טעמים למה צריכים הם להינזר מלשתות משקה); אבל גם אלו שאחרי גיל ארבעים צריכים למעט בשתיית משקה.

ואין זה בסתירה להתוועדות חסידותית – כידוע הסיפור⁶ שהרבי סיפר, שהיו

השיחה תורגמה מחדש ע"י המערכת ומובאת בזה בתוספת מ"מ נוספים.

(1) ויקרא י, ט.

(2) שמות יט, ו.

(3) מלאכי א, יד. בשינוי לשון.

(4) יט' כ' כסלו תרצ"א, נדפס בסה"ש שם. ובלה"ק בלקו"ד ח"ה עמ' 1034. ועוד.

(5) שבת קנב, א.

(6) ראה אגרות קודש כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א חט"ו ע' קפח. סה"ש תרפ"ב ע' 28. המלך במסיבו

ח"א ע' רסד.

חסידים שהיו נוהגים להתוועד לילה חורפי שלם, ובהתוועדות לא הי' יותר מ"סאטקע" משקה על השלחן ("סאטקע" הוא קנקן המכיל רביעית) – וגם המעט משקה הזה מהסאטקע שמזגו בהכוסיות, שפכו חזרה בסוף ההתוועדות מהכוסיות לבקבוק הסאטקע.

יג. בנוגע לפועל – שיעשו קידוש רק על יין (או על פת⁷) ולא על משקה, והגם שבשו"ע⁸ ישנו מקום לעשות קידוש על משקה, מצד שהוא חמר מדינה ומצד החביבות, אבל בשעה שיפעל על עצמו שמשקה יהי' אצלו דבר מאוס (כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹), נופל ענין החביבות כו', וגם בשעה שעושים קידוש על יין, שלא ישתו את כל הכוס, כ"א לא יותר מרוב כוס¹⁰. (חוץ מד' כוסות של פסח שצריכים לשתות את כל הכוס¹¹).

ובנוגע לשמחה, אפי' שמחת חתן שע"ז אומרת הגמרא¹² כל המשמח את החתן זוכה לתורה שניתנה בה' קולות, וכך גם בנוגע לסתם התוועדות חסידותית, יכולים לומר לא יותר מאשר ג' פעמים "לחיים" (וכמו שנוהגים לומר בקצירת העומר שלשה פעמים מגל מגל מגל¹³), ושיהי' רק על כוסות קטנים, באופן שכל שלשת הפעמים יחד לא יהיו יותר מרוב רביעית מצומצם.

יד. כאמור לעיל, כל זה מדובר בנוגע לאלו שלפני גיל ארבעים, ואלו שאחרי גיל ארבעים שאצלם "מישתי מעליא", צריכה להיות השתי' מ"ינה של תורה¹⁴, שזוהי

(7) או"ח סי' רעא ס"ט.

(8) או"ח סי' רעב ס"י.

(9) בשיחה הנ"ל ראה הע' 4.

(10) או"ח סי' רעא ס"ב.

(11) או"ח סי' תעב ס"ט.

(12) ברכות ו, ע"ב.

(13) ספר החינוך מצווה שב ד"ה ושלש סאין. וראה עוד משנה מסכת מנחות פ"י משנה ג. בבלי מנחות ס"ה,

ע"א. רא"ש מס' נדרים פ"ג ס"ה, ועוד.

(14) ראה זח"א פר' ויצא.

פנימיות התורה, והשתי' צריכה להיות בריבוי, וכלשון הרמב"ם¹⁵, שצריכים להיות שקועים (לטבוע) ב"מי הדעת" של פנימיות התורה.

ובדורותינו אלה, ש"מצווה לגלות זאת החכמה לכולם"¹⁶, לא כמו פעם שהיו הגבלות בלימוד פנימיות התורה, והתחילו ללמוד פנימיות התורה רק בגיל ארבעים, עכשיו כבר מגיל הילדות והלאה יש את ה"בן ארבעים לבינה"¹⁷, וגם אצלם צריך להיות ה"מישתי מעליא" – שתיית יינה של תורה.

טו. כל הנ"ל הוא בנוגע לכל ימי השנה, הן בחול, הן בשבת והן ביו"ט. וכן זה בנוגע לכל המקומות, הן במדינה זו, והן במדינות אחרות, ומסתמא יפרסמו וימסרו א"ז גם לאלה שאינם מצויים כאן כעת.

רק בנוגע ליום א' בשנה – פורים, אינני רוצה להתערב ("וויל איך זיך ניט מישן"), מצד שני טעמים: טעם אחד הוא מצד זה שבפורים צריכים לאחוז ב"עד דלא ידע"¹⁸, ובשעה שאוחזים ב"עד דלא ידע", הרי ודאי שלא יהי' הדעת של היצה"ר לשכנעו לקחת משקה. והטעם השני, והוא העיקר: כיון שעד פורים מסתמא יבוא כבר משיח ("ביז פורים וועט שוין מסתמא קומען משיח") שאז הרי יהי' "כולו משקה"¹⁹ – "ומלאה הארץ דעה את הוי' כמים לים מכסים"²⁰.

(משיחת ש"פ שמיני תשכ"ג שיחות קודש ה'תשכ"ג ע' 282)

(15) הל' מקוואות פי"א, יב.

(16) שער הגלגולים להאריז"ל הקדמה ט"ו בסופה, וראה אגה"ק סכ"ו.

(17) אבות פ"ה משנה כב.

(18) מגילה ז, ע"ב.

(19) לשון אדה"ז בעת סעודת ברית מילה. ראה המשך וככה תרל"ז פמ"ו.

(20) ישעיהו יא, ט.

יין מלכות

כאשר ראה מה עולל לר' זירא - הי' צריך תיכף ומיד להחיותו, ואעפ"כ מספרת הגמרא שרק "למחר בעי רחמי ואחיי"!!

(ב) "לשנה אמר לי' ניתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי" - היתכן שלאחרי שרבה יודע וזוכר מה קרה בפורים שעבר, אינו מהסס לרגע, והולך להזמין את ר' זירא לסעודת פורים פעם נוספת, כדי שגם השנה יהי' להם "פורים שמח" . . . כמו בשנה שעברה!!

לא זו בלבד שלא ראינו שרבה יעשה תשובה על מעשה זה, אלא עוד זאת, הוא מזמין שוב את ר' זירא, למרות שידוע שעלול לקרות מה שקרה בשנה שעברה!!

(ג) הסיבה שר' זירא לא נענה להזמנתו של רבה היא - מפני ש"לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא", היינו, שלמרות שידוע שגם בשנה זו עלול לקרות מה שקרה בשנה שעברה, לא איכפת לו, והי' מוכן לכך גם השנה, אלא שאינו בטוח אם גם הפעם יקרה הנס שרבה יחי' אותו לאחר פורים! כלומר, אילו הי' ר' זירא בטוח שגם בשנה זו יקרה הנס - הי' מסכים לחגוג סעודת פורים ביחד עם רבה, בידעו שיתכן שרבה יעשה מה שעשה בשנה

א. אודות החיוב ד"משתה ושמחה" בפורים - איתא בגמרא: "אמר רבא מחייב איניש לבסומי (להשתכר ביינ²) בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לבורך מרדכי". ובהמשך לזה: "רבה ור' זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי, איבסום (נשתכרו²), קם רבה שחטי' לר' זירא, למחר בעי רחמי ואחיי". לשנה אמר לי' ניתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי, אמר לי' לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא".

והנה סיפור זה תמוה ביותר: לכל לראש - היתכן שרבה ישחוט את ר' זירא, וכי משום שהוא נמצא במעמד ומצב של שכרות מסוגל הוא לעשות מעשה חמור כזה!!

תמיהה זו גדולה יותר - כאשר מתבוננים בפרטי המשך הסיפור:

(א) "למחר בעי רחמי ואחיי" - מדוע רק למחר הגיע רבה למסקנא שיש צורך לבקש עליו רחמים. לכאורה,

משיחות ש"פ שמיני וש"פ תזריע ה'תשד"מ. נדפס בלקו"ש חכ"ז ע' 267 ואילך, ובמהד"ב בלקו"ש חל"א ע' 177.

(1) מגילה ז, ב.

(2) פרש"י שם.

בגמרא, מובן, שיש מקום לבאר זאת גם בפשטות, לאנשים כערכנו, כדלקמן.

ב. ובהקדים:

ע"פ תורת הסוד והקבלה - ישנם אמנם ביאורים שהכוונה ברוחניות הענינים, ולדוגמא: המבואר במאמרו של כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵, וכן במאמרי אאמו"ר⁶, אבל אעפ"כ, מכיון שאין ענין יוצא מידי פשוטו - מובן שבהכרח שיהיה גם ביאור בפשטות הענינים.

ובפרט שסיפור זה הובא בשייכות לענין של הלכה - שהרי לאחר פס"ד הגמרא "מחייב אניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע", הובא הסיפור אודות רבה ור' זירא, שהם קיימו את החיוב "לבסומי . . עד דלא ידע" בפועל ממש, ומכיון שמדובר אודות ענין של הלכה, הרי פירוש הדברים הוא - לכל לראש - שסיפור זה הי' כפשוטו, ולא (רק) ברוחניות הענינים.

וכדמוכח מדברי הר"ן והמאור הקטן שהביאו ש"כתב ר' אפרים ז"ל מההוא עובדא דקם רבה ושחטי לר'

שעברה! - לשם מה חסרה לו בכלל "הרפתקאה" זו? ! ובפרט שבכך מכשיל הוא את רבה באיסור ד"לא תרצח", והתורה אמרה "לפני עור לא תתן מכשול"³. ואם בנוגע לכל איסורי התורה אסור להכשיל יהודי, הרי עאכ"כ שכן הוא בנוגע לאיסור ד"שפיכת דמים", א' מג' הענינים הכי חמורים עליהם אמרו⁴ "יהרג ואל יעבור"? !

גם יש לדייק בהדגשת הגמרא "איבסום", כפרש"י "נשתכרו" (לשון רב"ם), היינו שרבה ור' זירא נשתכרו שניהם. דאף שבפשטות י"ל הטעם, כי באם ר"ז לא הי' מסכים ובכ"ז הי' רבה שוחטו ה"ז אכזריות ביותר כו' - מ"מ מסתבר לומר, שהדגשה זו (ששניהם נשתכרו) שייכת לכללות תוכן הסיפור.

ומובן שאין לתרץ את התמיהה שבסיפור הנ"ל בכך שמדובר אודות רבה ור' זירא, שגדלה מעלתם ביותר, ובאין ערוך כלל לאנשים כערכנו, ולכן, אין אנו שייכים להבין ענין זה ואין יכולים לדבר בענין זה כו' - כי: אף שבדאי האמת היא שגדלה מעלתם ביותר כו', מ"מ, מכיון שסיפור זה נכתב

(5) סד"ה אמר רבא חייב אניש תש"ח (סה"מ תש"ח ע' 125).

(6) לקוטי לוי"צ על מחז"ל ע' קעח. ובארוכה - אגרות ע' שב-ג.

(7) הובא גם בב"י לטווא"ח רסתרצ"ה. ב"ח שם. ט"ז סק"ב. יד אפרים. פר"ח סק"ב.

(3) קדושים יט, יד.

(4) סנהדרין עד, א. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ה

ה"ב. טושו"ע יו"ד רסקנ"ז.

זירא נתפעל מהם לבש חרדה ונתעלף
מרוב דאגה כו".

אמנם, למרות גדלותו של
המהרש"א [ובפרט ע"פ הידוע¹⁰ שכל
המפרשים עד המהרש"א כתבו את
חיבוריהם ברוח הקודש], וכן גדולתו
של היעב"ץ וכו' - מובן, שכאשר יש
אפשרות לפרש את הענין של
ד"שחט"י כפשוטו (ולא רק "כעין
שחט"י" . . שחלה ונטה למות". אלא
פירוד הנשמה מהגוף ממש), כדלקמן -
יש מקום להוסיף זאת בתור ביאור
ופירוש נוסף.

ובפרט שגם מדברי ר' אפרים
(שנדחה ונתבטל החיוב "לבסומי
בפוריא עד דלא ידע" מפני העובדא
דרבה ור' זירא), משמע, שהי' זה דבר
חמור ביותר (מיתה ממש), שלכן, הי'
הכרח לבטל את החיוב ד"לבסומי",
משא"כ אילו לא הי' זה אלא ענין של
חלישות וחולי בלבד, לא היו מבטלים
את החיוב ד"לבסומי". ועכ"פ - אפילו
אם נדחוק לומר שיש צורך לבטל את
החיוב ד"לבסומי" גם מפני חולי
וחלישות בלבד, הנה חידוש כזה (שיש

זירא . . אידחי לי' מימרא דרבא, ולית
הלכתא כוותי', ולא שפיר דמי למעבד
הכי" (ומכיון שלא השיג עליו הרמב"ן
במלחמות ה', משמע, שס"ל כוותי'). -
שמכל זה מוכח שהסיפור דרבה ור'
זירא הוא כפשוטו. ולכן, בהכרח לבאר
זאת גם בפשטות הענינים.

כאשר מדובר אודות ענין המובא
בחלק האגדה שבתורה, כמו הענין
ד"מיבסומי" שבסיפור דרבה בר בר חנה⁸
- יכולים לפרש זאת רק ברוחניות [ע"ד
שאר הסיפורים שבסוגיא הנ"ל, שהם
רמזים על ענינים רוחניים⁹], משא"כ
בעניננו, הרי מכיון שענין זה הובא
להלכה ד"לבסומי בפוריא", הרי לא
יתכן לומר שהתחלת הענין קאי על יין
כפשוטו, והמשך הענין - ברוחניות
הענינים.

ג. והנה, בחדא"ג מהרש"א מתרץ
שלא הי' כאן ענין של מיתה ממש
(שחט"י כפשוטו), אלא "כעין שחט"י",
דאגברי' חמרא וכפיי' לשתות יותר
מדאי עד שחלה ונטה למות". וכעין זה
תירץ גם הריעב"ץ - "שלא שחטו ממש
. . (אלא) באחיזת עינים . . (רק) הרואים
היו סבורים ששחטו באמת . . אף ר'

(10) ס' שארית ישראל (מהרש"צ כו' הר"ר
ישראל דוב מוילענדיק) דרוש לסוכות ע"פ פרדס
(מאמר א' בתחלתו). לקו"ש חכ"ג ע' 40 הע' 76.
וש"נ.

(8) ב"ב עג, סע"ב.

(9) לדוגמא: ראה זח"ג רכג, ב. ועוד.

שעפ"ז יסורו כל התמיהות שבסיפור, כדלקמן.

ד. בתשובות החת"ס¹⁴ שקו"ט אודות החיוב ד"לבסומי", שאף שכתב ר' אפרים שלאחרי העובדה דרבה ור' זירא נתבטל חיוב זה, מ"מ, הביאו הר"ף ועוד פוסקים להלכה, ומבאר זאת ע"פ דברי הגמרא¹⁵ "האי מאן דבמאדים יהי" גבר אשיד דמא (שופך דמים)¹⁶. . אמר רבה אנא במזל מאדים כו", ומסיק שדוקא רבה דאתיליד במאדים שכיחא גבי' הזיקא, אבל רובא דרובא דעלמא חייב לבסומא דלא שכיחא הזיקא כו'.

אבל - במחילת כבוד תורתו - כבר קדמו היעב"ץ בהבאת דברי הגמרא אודות מזל מאדים, וכותב "אבל דם ודאי לא שפך רבה, אף אם הי' במאדים, אלא כדאמרן", וכפשוט, שח"ו לומר שהי' אצל רבה ענין של שפיכות דמים, רחמנא ליצולן!

ועוד זאת: לאחריו כל השקו"ט בדברי החת"ס - עדיין תמוה ביותר המשך סיפור הגמרא שגם לשנה הבאה הזמין רבה את ר' זירא לסעודת פורים: לאחריו שרבה ראה כבר שמצד טבעו

צורך לבטל חיוב כו') היו צריכים לומר בפירוש.

זאת ועוד:

גם לאחר תירוציהם של המהרש"א והריעב"ץ - לא סרו עדיין רוב התמיהות דלעיל: מכיון שסוכ"ס הזיק הדבר לבריאותו של ר' זירא (עד שנטה למות) - א"כ, (א) מדוע לא מצינו שרבה עשה תשובה, (ב) מדוע בשנה הבאה הזמינו רבה לעשות סעודת פורים ביחד, הרי הדבר עלול להזיק לבריאותו של ר' זירא (כפי שאירע בשנה שעברה), והתורה אמרה "ונשמרתם מאד לנפשותיכם"¹¹ וכפס"ד הרמב"ם¹² היות הגוף בריא ושלם מדרכי (עבודת¹³) ה' הוא? (ג) וכן בנוגע לר' זירא - אילו הי' בטוח שגם השנה יקרה נס זה, הי' מוכן לעשות סעודת פורים ביחד, וזאת - למרות ציווי התורה "ונשמרתם מאד לנפשותיכם"?!

ולכן, בהכרח למצוא ביאור באופן כזה שמצד אחד יהי' כפשוטו (מיתה ממש), ולאידך - שאין זה ענין בלתי רצוי ח"ו, אלא אדרבה - למעליותא,

(11) ואתחנן ד, טו. וראה ברכות לב, סע"ב

ובחדא"ג מהרש"א שם.

(12) הלי' דעות רפ"ד.

(13) ראה לקו"ש ח"ג ע' 806 הערה 9.

(14) חאו"ח סקפ"ה. סקצ"ו.

(15) שבת קנו, א.

(16) רש"י שם.

ה. ויובן בהקדם הביאור בענין מיתת נדב ואביהוא - בפ' שמיני, אשר, בכמה שנים הקביעות דפורים היא בפ' שמיני:

בפשטות הכתובים - היתה מיתת נדב ואביהוא בגלל ענין בלתי רצוי. אמנם, לכאורה, תמוה הדבר ביותר, כי: ע"פ המבואר בכ"מ¹⁹ גודל מעלתם של נדב ואביהוא, כמובן גם בפשטות הכתובים שמה אמר לאהרן "הוא אשר דבר ה' בקרובי אקדש"²⁰, ובפרש"י: "עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך" - היתכן שיהי' אצלם דבר בלתי רצוי?!

הנה, ידוע ביאור אוה"ח הקדוש²¹ בענין זה, שמבאר דברים ארוכים ורחבים ועמוקים ונפלאים, באופן דנפלא שבנפלא. ותוכן הדברים - שמתו מפני גודל תשוקתם להתקרב להקב"ה, "לא נמנעו מקרוב לדביקות נעימות עריבות ידידות חביבות נשיקות מתיקות עד כלות נפשותם מהם". ובלשון הכתוב²²: "בקרבכם לפני ה' וימותו",

(שנולד במזל מאדים) נכשל בענין חמור כזה - היתכן שלשנה הבאה הולך ומזמין שוב את ר' זירא?!

והנה, בנוגע לטבעו של רבה - יש להוסיף:

רבה הי' כהן, מזרעו של עלי הכהן¹⁷, וע"פ הידוע שכהן הוא איש חסד¹⁸ נמצא, שמצד טבעו הרי נוטה הוא לענין של חסד דוקא.

[ובתייווך ב' ענינים אלו (שנולד במזל מאדים, והי' כהן איש חסד) - יש לומר שענין הגבורה (מזל מאדים) כאן אינו ענין של צמצום ודין, אלא אדרבה - התגברות בענין החסדים באופן של ריבוי מופלג].

ועפ"ז: בודאי אי אפשר לפרש שרבה עשה דבר בלתי רצוי, היינו, הזיק לר' זירא (ועאכו"כ - ענין של שפיכות דמים) - שהר גם מצד טבעו נוטה הוא לענין של חסד דוקא, ואדרבה - באופן של התגברות וריבוי החסד.

ולכן, בהכרח לפרש סיפור הנ"ל באופן שהי' זה ענין למעליותא, וביחד עם זה - "שחטי" כפשוטו, שהי' פירוד הנשמה מהגוף, כדלקמן.

(19) ראה זח"ג נו, סע"ב. ועוד.

(20) שמיני י, ג.

(21) ר"פ אחרי.

(22) ראה בארוכה ד"ה אחרי מות - תרמ"ט (תשכ"ב). לקו"ש ח"ג ע' 987 ואילך. לעיל [חכ"ז] ע' 119 ואילך.

(17) ר"ה יח, א (וברש"י ותוס' שם). תוד"ה אמר - חולין קלג, סע"א. תוד"ה רבה - בכורות כז, א.
(18) זח"ג קמה, ב. ועוד. תניא רפ"ג. ובכ"מ.

שלהם לא יכלו לסבול את עוצם הגילוי, ולכן הגיעו לכלות הנפש.

ולכן, לאחר מאורע זה הזהירה התורה "יין ושכר אל תשת" ²⁸ "יין דרך שכרותו" ²⁹ היינו, שכאשר שותים יין שבתורה, סודות ורזין תורה, יזהרו שלא לבוא למצב של "שכרות" ואיבוד כל מציאותו ("עד דלא ידע") עד ל"כלות הנפש", אלא באופן ד"נכנס בשלום ויצא בשלום" ³⁰, כידוע הפירוש בזה ³¹ שהכניסה צריכה להיות בשלום, באופן כזה שבודאי תהי' היציאה בשלום - נשמות בגופים. אבל לפני ציווי זה - הי' יכול להיות הענין ד"שתוי יין" עד למצב של "כלות הנפש" ממש, ולכן, גם לאחר זה אמר משה רבינו שעליהם נאמר "בקרובי אקדש", "הם גדולים ממני וממך" (כנ"ל).

ו. והנה, לאחר הקדמה זו - יובן גם תוכן הסיפור אודות רבה ור' זירא:

היינו, שסיבת מיתתם היא - "בקרבתם לפני ה'" ²².

ומ"ש "ויקריבו גו' אש זרה גו'" ²³ - אין הכוונה ל"זרה" ביחס לענין הקדושה ח"ו, כי אם ביחס לענין המשכן, שתכליתו וכוונתו - המשכת אלקות למטה דוקא.

וכמבואר בכ"מ ²⁴ בפ"י הענין ד"שתוי יין נכנסו למקדש" ²⁵, שהכוונה ב"יין" היא לסודות ופנימיות התורה, כמאמר ²⁶ "נכנס יין יצא סוד", ו"שתוי יין" מורה על גודל ועוצם הגילוי דפנימיות התורה, עד למצב של "כלות הנפש".

והחילוק שבין נדב ואביהוא לאהרן ומשה (שאצלם לא הי' ענין של כלות הנפש) - שלאהרן ומשה היו כלים רחבים וגדולים יותר, שלכן היו יכולים לקבל את עוצם הגילוי כו', משא"כ נדב ואביהוא, בני אהרן [ונקראו גם בניו של משה, מפני שלמדס תורה ²⁷], שהיו בדרגא שלמטה ממנו, הנה הכלים

(23) שמיני שם, א.

(24) לקו"ש ח"ב ע' 55 ואילך. לעיל [חכ"ז] ע'

122.

(25) פרש"י שמיני שם, ב (מויק"ר פ"ב, א).

(26) עירובין סה, סע"א. סנהדרין לח, רע"א.

תנחומא שמיני ה. זח"ג שמיני לט, א.

(27) ראה סנהדרין יט, ב. הובא בפרש"י עה"ת

במדבר ג, א.

(28) שמיני שם, ט.

(29) פרש"י שם.

(30) חגיגה יד, סע"ב. טו, סע"ב (ע"פ גירסת

הע"י). ירושלמי חגיגה פ"ב הי"א.

(31) ד"ה אחרי מות - הנ"ל. לקו"ש ח"ג שם ע'

כפשוטו. משא"כ רבה עצמו - היו לו "כלים" רחבים, ולכן לא פעל הדבר אצלו תנועה של כלות הנפש.

וזהו הפירוש ד"קם רבה שחט"י לר' זירא:

איתא בגמרא³⁵ "אין ושחט אלא ומשך", היינו שתוכן הענין השחיטה הוא - העלאה, שכן, ע"י השחיטה מעלים את הבהמה מסוג החי לסוג המדבר (ע"ז שניעשית דם ובשר כבשרו דהמדבר), וכמבואר בכ"מ³⁶ שמטעם זה מותר לשחוט בהמה למרות הענין דצער בעלי חיים - מכיון שע"ז מעלים אותה לדרגא נעלית יותר.

ובענינינו: הפירוש ד"רבה שחט"י לר' זירא הוא - שרבה משך (שחט) והעלה את ר' זירא לדרגא נעלית שלא בערך כלל (ע"ז שגילה לו סודות ורזין דתורה עמוקים ביותר). ועד לפשטות הענין - שדבר זה פעל אצלו פירוד הנשמה מהגוף כפשוטו ממש, וכמו בנדב ואביהוא.

ז. עפ"ז יש לבאר את שאר פרטי הדיוקים בסיפור זה:
"קם רבה שחט"י לר' זירא"

השם "רבה" - מורה על ענין של גדלות, ואילו השם "ר' זירא" - מורה על ענין של קטנות, מלשון זעירא³².

והנה, "רבה ור' זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי"³³ - דמכיון שבפורים צריכים להתאחד כולם יחדיו, "מנער ועד זקן", "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים", רצה רבה (שענינו גדלות) להתאחד עם ר' זירא (שענינו קטנות), כדי לפעול בו עליו גדול יותר כו'.

וזהו תוכן הענין ד"איכסום" - ששתיית היין כפשוטה קשורה גם עם ענין ה"יין" שבתורה, סודות ורזין דתורה³⁴ היינו, שבסעודה זו גילה רבה לר' זירא סודות ורזי תורה נעלים ביותר, עד לתכלית העילוי ד"עד דלא ידע", וכל זה - אצל שניהם (רבה ור' זירא), ששתו יין עד ש"נשתכרו" (שניהם).

אמנם, בנוגע לתוצאות הדברים - הי' חילוק ביניהם:

ר' זירא שענינו קטנות (כנ"ל) - לא היו לו ה"כלים" כדי להכיל גילוי זה, ולכן, הגילוי פעל עליו ענין של כלות הנפש ממש, עד שנפרדה נשמתו מגופו

(32) ראה גם לקוטי לוי"צ שם.

(33) ראה גם לקוטי לוי"צ שם ס"ע רסז.

(34) ראה גם של"ה שער האותיות אות ב' (פד, ב).

(35) חולין ל, ב.

(36) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1112. חי"ט ע' 206. וש"נ.

ובנגוע לרבה - היתכן שהביא את ר' זירא למצב של כלות הנפש, לאחר הציווי שהכוונה היא "לשבת יצרה"³⁷ נשמות בגופים דוקא?! - יש לומר, שרבה לא שיער שר' זירא עלול לבוא למצב של כלות הנפש ממש. אמנם, גם לאחר שר' זירא הגיע למצב של פירוד הנפש מהגוף ממש - לא הי' זה בסתירה לתכלית הכוונה דנשמות בגופים דוקא, שכן "למחר" (לאחרי הפורים, כאשר כבר עבר והלך המצב והגילוי המיוחד דפורים) - "בעי רחמי ואחיי", בהתאם לכוונה העליונה - נשמות בגופים דוקא.

ומה שהי' זקוק לבקשת רחמים דוקא, "בעי רחמי ואחיי" - הרי זה מפני שלאחרי שהנשמה נפרדה כבר מן הגוף ועלתה למעלה, קשה ביותר לפעול עלי' שתסכים לרדת שוב למטה, ולכן, הוצרך להיות הענין ד"בעי רחמי ואחיי". וגם ענין זה נפעל ע"י רבה דוקא - מכיון שאין חבוש מתיר את עצמו כו"³⁸.

ועפ"י יובן גם המשך סיפור הגמרא - "לשנה אמר לי' ניתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי, אמר לי' לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא".

לכאורה, למאי נפק"מ אם עשה זאת כאשר קם ממקומו או כאשר נשאר לשבת במקומו? והביאור: "קם" מורה על ענין של עלייתו של רבה לדרגה נעלית ביותר, "לבסומי עד דלא ידע". אלא שבנגוע לרבה עצמו, מכיון שהיו לו כלים רחבים יותר, גם כשהי' במצב של "קם" (עלי' גדולה ביותר גם לגבי דרגתו של רבה), לא הגיע לידי כלות הנפש. משא"כ בנגוע לר' זירא, שלא היו לו כלים רחבים כאלו, הנה כאשר רבה גילה לו את הענינים שהשיג אז (במצב ד"קם") - כלתה נפשו, "שחטי' לר' זירא", פירוד הנפש מן הגוף ממש.

"רבה שחטי' לר' זירא":

ר' זירא מצד עצמו לא הי' עושה פעולה כזו שיבוא ל"כלות הנפש", שכן, ישנו ציווי התורה שלא לשתות יין דרך שכרות, ובסגנון האמור - שהכניסה לפרדס צריכה להיות באופן ד"נכנס בשלום (כדי שיוכל להיות) ויצא בשלום", מכיון שהכוונה היא שיהיו נשמות בגופים דוקא; אמנם, כאשר רבה גילה לו סודות התורה נעלים ביותר - הביאו רבה לידי מצב של כלות הנפש, ולכן מדייקת הגמרא ש"רבה שחטי' לר' זירא", היינו, שרבה העלהו (שחטי') והביאו למצב של כלות הנפש, כך שאין זה אשמתו של ר' זירא

37) ישעי' מה, יח.

38) ברכות ה, ב. וש"נ.

שלאחרי שיגיע לכלות הנפש שוב לא תרצה שנשמתו לרדת ולהתלבש בגופו, מי יודע אם גם הפעם הזו יצליח רבה לפעול "נס" כזה שנשמתו תרצה לירד ולהתלבש עוה"פ בגופו - "לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא".

ח. ע"פ האמור לעיל - מתורץ כל הענין בפשטות:

הענין ד"שחט"י" הוא אמנם כפשוטו - פירוד הנשמה מן הגוף ממש (לא רק חולי או התעלפות). ולכן, הובא ענין זה בהלכה, כאמור לעיל - שלדעת ר' אפרים בטל חיוב דלבסומי מפני העובדה דרבה ור' זירא.

וביחד עם זה - אין זה ענין של שפיכות דמים ח"ו, אלא אדרבה, ענין נעלה ביותר - כלות הנפש (בדוגמת נדב ואביהוא), ובאופן שאין זה בסתירה לכוונה דנשמה בגוף דוקא, מכיון שאח"כ חזר להיות נשמה בגוף, "נכנס בשלום ויצא בשלום".

ולכן, בכמה פוסקים (וכן בשו"ע⁴¹) הובא החיוב ד"לבסומי בפוריא עד דלא ידע" - כי במקום שאין לחשוש שמא יגיעו למצב של כלות הנפש ממש (פירוד הנפש מן הגוף), צריכים לקיים חיוב זה.

לא זו בלבד שרבה לא הצטער על המקרה שאירע בסעודת פורים הקודמת, [כשם שלא מצינו שר' אברהם המלאך ביקש את "סליחתו" של רבינו הזקן על שע"פ סיפור החסידים³⁹, כמעט הביאו לידי כלות הנפש . . .], אלא אדרבה - הוא הזמין את ר' זירא לערוך סעודת הפורים יחדיו בשנה זו, מתוך כוונה שגם בשנה זו יפעל אצל ר' זירא עילוי גדול הזה עד למצב של כלות הנפש. ואם משום שתכלית הכוונה היא נשמות בגופים - הרי לאחר פורים יחזור ויחייהו (כפי שאירע בשנה שעברה), כך שיהיו אצל ר' זירא ב' המעלות גם יחד: הן העילוי דכלות הנפש, והן העילוי דמילוי הכוונה של נשמות בגופים, באופן ד"נכנס בשלום" - למשך זמן, ואח"כ - "יצא בשלום".

ועל זה השיב לו ר' זירא - "לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא": הן אמת שהוא חפץ ומשתוקק לעילוי דכלות הנפש [ע"ד "מתי יבוא מעוניין ואקיימנו"⁴⁰], ומשום זה הי' מעוניין לערוך סעודת פורים ביחד עם רבה גם השנה, אבל אעפ"כ, מכיון שתכלית הכוונה היא נשמות בגופים, חושש הוא

(39) ראה לקמן ס"ט.

(40) ברכות סא, ב.

(41) אור"ח סתרצ"ה ס"ב.

ולכאורה, צריך להבין: ר' אברהם המלאך למד ביחד עם רבינו הזקן, ומכיון שכן, מדוע הי' חילוק כזה ביניהם - שרבינו הזקן הגיע כמעט למצב של "כלות הנפש", עד שהי' זקוק לאכילת "בייגל" עם חמאה, כדי לקשר את נשמתו בגופו, ואילו ר' אברהם המלאך (שהוא לימד והסביר ענין זה לרבינו הזקן) לא הי' במצב של "כלות הנפש", כך שהי' יכול להתהלך ולמצוא את רבינו הזקן, ועוד לתמוה על כך שרבינו הזקן אוכל "בייגל" עם חמאה (כדי להשיב את נפשו שלא יגיע ל"כלות הנפש" ממש)!!

והביאור בזה:

ענינו של ר' אברהם המלאך הוא - כשמו - "מלאך", כפי שנקרא בדור שלאח"ז, ואפילו בדורו) ע"י תלמידי המגיד [וע"ד הידוע בענין "דייק בשמא"⁴⁴]. אמנם, גם לר' אברהם המלאך הי' נשמה בגוף, היו לו ילדים, ונהג באדמו"רות וכו', אבל ביחד עם זה, ענינו הוא - "מלאך". ולכן לא הי' אצלו ענין של "כלות הנפש" - להיותו תמיד בתנועה של "מלאך".

ט. ויש לקשר כל הנ"ל עם סיפור החסידים אודות רבינו הזקן ור' אברהם המלאך - ע"פ מארז"ל⁴² "מילתא אלבישייהו יקירא";

כאשר רבינו הזקן הגיע לרבו המגיד - סוכם שרבינו הזקן ור' אברהם המלאך (בנו של המגיד) ילמדו יחדיו: רבינו הזקן ילמד נגלה עם ר' אברהם המלאך, ור' אברהם המלאך ילמד תורת החסידות עם רבינו הזקן (שזה עתה הגיע מליטא והתחיל להכנס לעולמה של תורת החסידות)⁴³.

פעם אחת, לאחר שלמדו ענין עמוק ביותר בתורת החסידות, מצא ר' אברהם המלאך את רבינו הזקן כשהוא אוכל כריך עם חמאה ("א בייגל מיט פוטער"), ולתמיהתו של ר' אברהם המלאך לפשר הדברים (היתכן שלאחרי לימוד בענין נעלה כזה מתיישב לאכול דבר גשמי וטעים דוקא) - השיב רבינו הזקן, שבעת לימודם בתורת החסידות הרגיש שעוד מעט מגיע הוא ל"כלות הנפש". . ולכן, הוכרח לאכול "בייגל" עם חמאה, כדי שנשמתו לא תפרד מגופו ב"כלות הנפש" ממש. . שהרי הכוונה היא - נשמות בגופים דוקא, "לא לתוהו בראה לשבת יצרה"³⁷.

(44) יומא פג, ב. וראה בארוכה (ע"ד הענין

דמדרש השמות) תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) סי' א* ויש"נ.

(42) שבת י, ב.

(43) בית רבי ח"א פ"ב.

מפני עוצם הגילוי כו' (וביחד עם זה - שענינו להמשיך כל דבר למטה דוקא), כלתה נפשו מפני גודל התענוג האלקי, עד שהוכרח לאכול "בייגל" עם חמאה, מאכל גשמי שיש בו שמנונית, הקשור עם תענוג גשמי [גשמיות שבגשמיות, "תוקפא דגופא" למעליותא], שרק עי"ז הי' יכול למונע שהנשמה לא תפרד מגופו מפני גודל התענוג באלקות.

אמנם, ר' אברהם המלאך הי' זקוק לשמוע ביאור זה מרבינו הזקן, אף שלכאורה הי' יכול לדעת בעצמו סיבת הדבר - דמכיון שאמיתית ההשפעה מרב לתלמיד היא באופן שחושי התלמיד נעשים כמו חושי הרב, לכן, התפלא ר' אברהם המלאך שרבינו הזקן מגיע ל"כלות הנפש". וזהו תוכן ההסבר של רבינו הזקן, שאצלו יש תנועה של "כלות הנפש", מכיון שענינו ועבודתו באופן שונה (מענינו של ר' אברהם המלאך) - להמשיך כל דבר למטה דוקא⁴⁹.

אבל בנוגע לרבינו הזקן - לא מצינו שיקראו לו בשם "מלאך" (באופן קבוע ותמידי),

[מצינו לפעמים התואר "מלאך ה'", אבל, תואר זה לא נקבע להיות "שם לוואי" לשמו של רבינו הזקן, שם שנקרא בו במשך שלושים יום⁴⁵, ועאכו"כ במשך כל שנות חייו, כמו אצל ר' אברהם המלאך בנו של המגיד, שבכל מקום נקרא "ר' אברהם המלאך"],

ואדרבה - ענינו של רבינו הזקן להמשיך את כל הענינים למטה, בעולם במעשה (ו"המעשה הוא העיקר"⁴⁶) דוקא, כידוע⁴⁷ שענינו לעשות בעלי תשובה כו'. ומובן, שגם בהתחלת עבודתו הי' מודגש אצלו שכל דבר צריך להיות נמשך למטה. ולכן, בהיותו בהתחלת כניסתו לעולם דתורת החסידות, ומה גם שאז נתגלה לו שנשמתו היא נשמה חדשה כו'⁴⁸ - הנה

(49) בסיפור הנ"ל - כמה שינויי נוסחאות [ראה סה"ש תורת שלום ע' 169. סה"מ קונטרסים ח"ב ע' 714. סה"מ תרפ"ח ע' רא. ועוד], והרי דוחק לומר שאירע כעין זה פעמים אחדות.

אמנם, תוכן ונקודת הסיפור, בכל ג' הענינים העיקריים שבו: (א) בעלי הסיפור - רבינו הזקן ור' אברהם המלאך, (ב) מצב של כלות הנפש כפשוטו, עד שהי' צורך בדבר שיפעל את חיבור הנשמה בגוף ("בייגל" עם חמאה), (ג) הקשר דפעולה זו (שלא יהי'

(45) ראה ב"ב קסז, ב. שו"ע חו"מ סמ"ט ס"ג. רמ"א באה"ע סק"כ ס"ג.

(46) אבות פ"א מי"ז.

(*) אגרות קודש אדמו"ר שליט"א ח"א ס"ע רפח ואילך. המו"ל.

(47) סה"ש תו"ש ע' 86. לקו"ד ח"ד תשנה, סע"א ואילך.

(48) לקו"ד ח"ג תנח, א ואילך. סה"ש תש"ה ע' 127 ואילך.

יתעמק בענין שמתענג ממנו ביותר, עד
שלא ירגיש כלל מה מתרחש עמו!

כמו כן מצינו סיפור נפלא אודות
כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע:

פעם נסע כ"ק אדמו"ר מהורש"ב
נ"ע ביחד עם כ"ק מו"ח אדמו"ר
לווינה, כדרכם, התאכסנו במלון כל
אחד בחדר בפ"ע, ונוסף לכך - חדר
משותף לשניהם. כאשר נכנס ג"ק מו"ח
אדמו"ר - ראה את כ"ק אדמו"ר נ"ע
יושב על הספה, עיניו פתוחות, ואינו
מבחין מה נעשה מסביבו. כעבור שעה
נכנס שוב וראה שממשיך לשבת באותו
מצב מבלי לנוע, וכך חזר הדבר ונשנה
כמה פעמים - שנכנס לחדרו וראה
שיושב בלי נוע כמקודם, וכן ישב על
מקומו במשך שעות אחדות שקוע
במחשבתו, כמי שנמצא בעולם אחר.
לאחר שהתעורר - לא ידע איזה יום זה,
באיזה מקום נמצאים וכו' - כפי שהי'
מובן מאופן השאלות ששאל אצל כ"ק
מו"ח אדמו"ר אודות ענינים צדדיים,
כדי שעי"ז יתברר לו איזה יום היום,
ובאיזה מקום נמצאים. כמובן שכ"ק
מו"ח אדמו"ר עשה עצמו כמי שאינו
משים לב לכך, והשיב לו על שאלותיו
מבלי שיהי' ניכר שהוא מכיר מצבו
המיוחד. ויש אומרים שלאחרי זמן גילה
כ"ק אדמו"ר נ"ע לכ"ק מו"ח אדמו"ר,

י. אמנם, עדיין צריך להבין:

מכיון שכל עניני התורה הם הוראה
בעבודתו של יהודי - מהי ההוראה
שיכולים אנשים כערכנו ללמוד מסיפור
הגמרא אודות רבה ור' זירא, סיפור שבו
מדובר אודות דרגא של כלות הנפש
כו'??!

הנה, גם בדורותינו אלו מצינו מעין
דוגמתו:

שמעתי מחסידי פולין שכאשר חלה
האדמו"ר ממודז'ץ ונסע לברלין
לשאל בעצת הרופאים, אמרו הרופאים
שמצבו דורש ניתוח, אמנם, מכיון שלבו
חלוש ביותר, אינם יודעים אם יוכל
לסבול את הניתוח. בשמעו זאת, אמר,
שימתינו עד שינגן ניגון ויכנס
ב"פנימיות" הניגון כו' - כידוע שהי'
כחו גדול בנגינה, ומרוב דביקותו
במתיקות ותענוג שבניגון, לא ירגיש
כלל מה שנעשה - ואז יוכלו לבצע את
הניתוח ללא כל חשש, מכיון שלא
ירגיש מאומה. וכך הוה: המתינו עד
שניגן ונכנס ב"פנימיות" הניגון כו', ואז
עשו את הניתוח, והכל עבר כשורה.

הרי מצינו שגם בדורותינו אלו
(עכ"פ - בדור הקודם) שייך שיהודי

כלות הנפש ממש) עם רבינו הזקן דוקא - שוה בכל
הנוסחאות.

את לב האבן מבשרכם גו''," ולא "מוח האבן" - שבכל הקשור ל"מוח" צריך האדם לעשות בעצמו, ובנוגע ל"לב" יעשה הקב"ה, כמ"ש והסירותי את לב האבן גו'".

ועד"ז בענינו - התבוננות במוח ושכל בכל האמור לעיל, ובמקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא כו'⁵⁴.

ויה"ר שבקרוב ממש נזכה לקיום היעוד "ולא יכנף עוד מוריך גו'".⁵⁵ וביחד עם זה - "לבוא בנקרות הצורים גו' מפני פחד הוי' ומהדר גאונו"⁵⁶.

בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

שעניני החסידות שבהם התבונן באותם שעות היו היסוד להמשך תרע"ב הידוע.

ויש לומר שמאורע זה הוא בדוגמת הענין דכלות הנפש:

לאחרי שכ"ק אדמו"ר נ"ע התעורר מדביקותו - לא ידע באיזה זמן ומקום הוא נמצא, מכיון שבעת דביקותו הסתלק לגמרי ממציאות העולם שגדרו - מקום וזמן⁵⁰, עד כדי כך, שאפילו לאחרי שהתעורר לא הי' מסוגל להזכר באיזה זמן ומקום הוא נמצא. וא"כ, הרי זה בדוגמת הענין דכלות הנפש - יציאת הנפש מהגבלות הגוף (מציאות העולם, זמן ומקום).

ומכל זה מובן, שהענין דכלות הנפש שמצינו בג' דורות מחולקים זה מזה בתכלית - דורם של נדב ואביהוא, דורם של רבה ור' זירא, ודורם של ר' אברהם המלאך ורבינו הזקן - ישנם גם בדורותינו אלו, ומזה מובן, ש"אפס קצהו ושמץ מנהו"⁵¹ עכ"פ שייך אצל כאו"א מישראל.

יא. והנה, ידוע⁵² פתגם אדמו"ר הזקן (שאמר לאחיו ר' יהודה ליב מיאנאָוויטש) מדוע נאמר⁵³ "הסירותי

(50) ראה שעהייה"א רפ"ז.

(51) לשון אדה"ז בתניא פמ"ד (סג, א).

(52) ראה מגדל עוז (כפ"ח, תש"מ) ע' שח.

(53) יחזקאל לו, כ. שם יא, יט.

(54) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סל"ח. וש"נ.

(55) ישע"ל, כ.

(56) שם ב, כא. וראה תניא פל"ו.

שיחות קודש

השמחה ביו"ט חובה ועכ"ז ודאי אין לבסומי

ידוע אשר שמחת פורים גדולה הרבה משמחת יום טוב (דחייבים בהו בשמחה מדאורייתא ועכ"ז ודאי אין לבסומי כ"כ. וכמ"ש הרמב"ם גבי שמחת יו"ט לא ימשוך ביין כו').

(לקוטי שיחות חיי"א עמ' 336)

גורם צער

הגיעתני שמועה אשר ציערה אותי, והיא אשר לפעמים אינו נזהר בהנוגע לשתיית משקה, עד שמפריז על המדה באופן שניכר לכל אשר משתכר, ולפעמים קורה זה גם בפומבי בעת ההתועדות וכיו"ב.

הגבלה אפי' במדה קטנה של משקה

והנה כבר ידועים דברי רבותינו נשיאנו הק' זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע נגד ענינים כאלו, ז.א. נגד שתיית משקה בכלל מלבד בזמן שמחה, וגם אז במדה מוגבלת, וכאו"א באופן המתאים אליו, ז.א. באם יש חשש ומורא שישתכר אפי' במדה קטנה של משקה, גם במדה זה אסור ענין השתי'.

בימינו דרישה זו תקיפה וחמורה יותר

ואם אפי' בענין שלא בפרהסיא דרשו את זה, עאכו"כ בעת התועדות ברבים . . . והנה רבותינו דרשו את זה, זה עשירות בשנים ומכמה דורות, ובימינו אלה דרישה זו עוד תקיפה וחמורה יותר, כיון שמחד גיסא על כאו"א מוטלת החובה להפיץ המעיינות חוצה, לכן עליו להזהר ביותר וביותר מכל ענין שיכול לקלקל בזה . . . ולאידך גיסא הנה דוקא בעקבתא דמשיחא מתגבר חשך הגלות, ובמילא גם חומר הגוף, שלכן ענין האמור (לא רק במדה להשתכר אלא השתי' בכלל) עלולה להגביר את החומר ולהביא עי"ז לכמה תוצאות שליליות ואסורות.

(לקוטי שיחות חכ"ב עמ' 297)

ובאג"ק כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א חט"ז עמ' פב)

הכוונה בחלוקת משקה

ח. כאן המקום להעיר:

חלוקת משקה פון התוועדויות איז פאר: (א) די וואס מאכן א סעודת מלוה מלכה, (ב) סעודת מצוה, סיום המסכת וכיו"ב, (ג) שלוחים וואס מ'שיקט למקום מסוים מיט א שליחות אין הפצת היהדות כולל - הפצת המעינות חוצה, און עס קען אין דעם העלפן - גדולה לגימה שמקרכת - גיט מען משקה אז זיי זאלן מאכן א התוועדות פארבונדן מיט דער שליחות הנ"ל.

די כוונה בחלוקת המשקה איז אויך צו זיך משתתף זיין און משתתף זיין אלע וואס זיינען געווען בא דער התוועדות פון וועלכע די משקה, אין דער צווייטער ענלעכער געלעגנהייט - מעשה טוב (מלוה מלכה וכיו"ב) וואס איז אן ענין של סעודת מצוה וואו עס פאסט ענין המשקה - לגימה שמקרכת, כנ"ל - די משקה קען העלפן צו די דברי התעוררות (און אמאל - דברי מוסר), בא דער סעודה, אדער התוועדות פארבונדן מיט שליחות בהפצת המעינות,

וע"ד הידוע די תורה אז ענין משקה איז ע"ד משקין את הבהמה קודם השחיטה, בכדי אראפנעמען סירכות וכו'.

ובפרט בשעת מ'שטייט קרוב להזמן פון "כולה משקה" (בגאולה העתידה).

אבער ביי אנדערע געלעגנהייטען - אפילו טובים וישרים - וואו עס פאסט ניט דדי טעמים הנ"ל - האט קיין ארט ניט געבן משקה, ולפעמים איז כל המוסיף כו', איין זאך קען מבלבל זיין צווייטע.

ויה"ר א דורך די ענינים הנ"ל וואס זיינען איצטער צוגעקומען אין הפצת המעינות חוצה - זאל עס נאכמער צואיילן דעם אתי מר דא מלכא משיחא (כאגה"ק הידועה פון בעש"ט), דעם זמן ווען עס וועט זיין "כולה משקה",

מתוך שמחה וטוב לבב ובמהרה בימינו ממש.

תרגום חפשי:

ח. כאן המקום להעיר:

חלוקת משקה מהתוועדויות הוא בשביל: (א) אלו שעושים סעודת מלוה מלכה, (ב) סעודת מצוה, סיום המסכת וכיו"ב, (ג) שלוחים שנשלחו למקום מסוים עם שליחות להפצת היהדות כולל - הפצת המעיינות חוצה, וזה יכול לעזור בזה - גדולה לגימה שמקרכת - נותנים מכאן משקה כדי שיעשו התוועדות שקשורה עם השליחות שלהם כנ"ל.

הכוונה בחלוקת המשקה היא כדי להשתתף ולשתף את כל אלו שהיו בהתוועדות שבה ניתן המשקה בהזדמנות דומה - מעשה טוב (מלוה מלכה וכיו"ב), שהוא ענין של סעודת מצוה שמתאים לו ענין המשקה - לגימה שמקרכת, כנ"ל - המשקה ביכולתו לעזור לדברי ההתעוררות (ולפעמים - לדברי המוסר), שבעת הסעודה, או ההתוועדות הקשורה עם שליחות בהפצת המעיינות,

וע"ד הידוע בתורה שענין המשקה הוא ע"ד משקין את הבהמה קודם השחיטה, בכדי להוריד את הסירכות וכו'.

ובפרט בשעה שעומדים קרוב להזמן של "כולה משקה" (בגאולה העתידה).

אבל בהזדמנויות אחרות - אפילו טובים וישרים - ששם לא מתאימים הטעמים הנ"ל - אין מקום לתת משקה, ולפעמים כל המוסיף כו', וענין אחד ביכולתו לבלבל ענין שני.

ט. ויה"ר שע"י הענינים הנ"ל שנתוספו זה עתה בהפצת המעיינות חוצה - הרי זה מזרו את עוד יותר את האתי מר דא מלכא משיחא (כאגה"ק הידועה של הבעש"ט), הזמן שיהי "כולה משקה",

מתוך שמחה וטוב לבב ובמהרה בימינו ממש.

(לקוטי שיחות חכ"ו עמ' 390)

אפשר לפעול עם מעט משקה

ומה שכתב על ענין המשקה, לדעתי הנה מצד שני ענינים נשתנה המצב מאז, שהי' מנהג רווח ענין שתיית המשקה בשופי, (א) כי נתנו כבר הכחות לאנ"ש, ע"י רוב

המאמרים הקלים והשיחות בענינים של הסברה והבנה לפעול על השומעים מבלי שיהיו זקוקים למשקה בשופי, ודי ומספיק גם המעט שבזה.

מפריע להפצת המעיינות חוצה

(ב) כיון שבזמן האחרון ביחוד נדרש מאתנו בהדגשה יתירה הענין דהפצת המעיינות חוצה, הנה עלול ענין השופי דמשקה לבלבל לזה ביותר, מה שלא הי' נוגע כ"כ בזמן שהפצתה היתה מצוי' בהד' אמות של החסידים ואנ"ש בלבד.

הוראה לכל החסידים

איך בין איצטער ווי נאך א ביסל משקה

ונסתעייתי לסעיף א' ממה ששמעתי פעם מכ"ק מו"ח אדמו"ר בריגא שאמר "איך בין איצטער (והכוונה בל' איצטער לא היתה על אותה השעה בלבד אלא על אותן השנים מאז שהתחיל למעט בלקיחת משקה) ווי נאך א ביסל משקה", ואף שהטעם החיצוני הי' אז מפני שהרופאים ציוו לו למעט במשקה, אבל כמובן זהו טעם בחיצוניות ובמילא מתקבל הוא רק לחיצונים ולא בתוככי אנ"ש היודעים אז חסידות מאנט פנימיות, ובטח זהו הוראה ג"כ על הענין בכלל אשר ע"פ הידוע דגופא בתר רישא גריר הנה החסידים נגררים אחרי נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהענין 13 שאמר שהוא כמו נאך א ביסל משקה, הרי זוהי הוראה לכל החסידים ונתינת היכולת ג"כ להיות במצב כזה.

לא מניעה לגמרי

במשך דבורי עם . . אמרתי לו בפירוש שאין כאן ח"ו לא ענין של איסור ופקודה וכו' (בהענין דלקיחת משקה), וג"כ לא מניעה לגמרי, אלא שזהו רק מה שנראה לי החילוק שבין הפעולה דהתוועדות במיעוט משקה ובין הפעולה דהתוועדות אם מרבים בזה עד לגדר יציאה מן הכלים.

(לקוטי שיחות חל"ח עמ' 191
ובאג"ק ח"ז עמ' נח)

גם טיפה אחת יכולה להיות עד א"ס

[לא' שביקש עוד משקה באמרו "זייט משפיע בלי הפסק", אמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:] גם טיפה אחת יכולה להיות עד אין סוף.

(התוועדויות ה'תשי"א ח"א ליל שמח"ת)

להיזהר כיון שיכולה להיות תוצאה בלתי רצוי'

בימי הפורים "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע". ואף שברוך כלל יש להיזהר בכגון דא כיון שיכולה להיות מזה תוצאה בלתי רצוי', ו"אדם מועד לעולם כו' בין ער בין ישן וכו'" – הרי, במה דברים אמורים, כשעושה זאת על דעת עצמו, אבל, כשעושה זאת מצד ציווי התורה, לוקחת התורה את האחריות שהתוצאות מזה תהיינה אך ורק טוב, וטוב הנראה והנגלה, הן בנוגע לימי הפורים עצמם והן בנוגע לפעולתם על כל השנה.

(התוועדויות ה'תשי"א ח"א פורים)

לחיים על מים

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א נתן לכמה מהחסידים משקה מכוסו, וכל הנאספים התחילו לבקש מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, והתחיל לחלק משקה מכוסו לכל הנאספים. לאחר שנגמר המשקה ונשארו אחדים שלא קיבלו, הורה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א למזוג לכוסו מים, ונתן גם להם לומר לחיים.

(התוועדויות תשי"א ח"א פורים)

הכמות היא אחיזה

ולכן אתן עתה משקה לכל אחד, ויגשו אחד אחד, ללא דחיפות, ומסתמא יספיק המשקה עבור כולם, שכן, בענין זה לא נוגע הכמות, כיון שאין זה אלא "אחיזה" בלבד בשביל להתקשר לאילנא דחיי.

(שיחות קודש (הוצאה חדשה) ח"ג שמחת בית השואבה)

אצל בחורים לא הי' תמיד ה"עד דלא ידע"

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א הורה שיאמרו לחיים באמרו: לכל הפחות יקיים א' החיוב "לבסומי בפוריא עד דלא ידע", ויוציא י"ח את כל הקהל (אף שיש מקום לשקו"ט אי מהני), ואח"כ אמר (בחיוך):

מצד הענין ש"כל ישראל ערבים זה בזה", מוכרחני למחות על זה (שאין מקיימים את החיוב "לבסומי") בפומבי, כדי שלא להיות בכלל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה (אא"כ אין בידי למחות).

בנוגע להבחורים, כיון שלא תמיד הי' כ"ק מו"ח אדמו"ר גורס שיהי' אצלם ה"עד דלא ידע", לוקח אני את האחריות על כך שלעת עתה יצאו י"ח ב"כלים" שבגשמיות הם קטנים, ואילו ברוחניות – הלואי יהיו "כלי קבלה" ויקבלו מה שהרבי רוצה להכניס בהם, ומכניס בהם גם עתה! ...

(שיחות קודש (הוצאה חדשה) ח"ג פורים)

אצל חסידים אומרים לחיים כדי להרדים את הנה"ב

(לאחרי שניגנו ורקדו משך זמן, אמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:)
בפורים צריך להיות ענין של נגינה וריקודים, ונוסף לזה, ישנו גם החיוב "לבסומי בפוריא" (להשתכר ביינן). ומובן, שע"י הניגונים והריקודים לא יוצאים י"ח "לבסומי בפוריא" ...

— הן אמת ש"כל העוסק במצוה פטור מן המצוה", לפי שבכל מצוה כלולות גם שאר המצוות, ונמצא, שבשעה שעוסק במצוה עוסק הוא גם בהמצוה שפטור ממנה, אבל אעפ"כ, אין זה אלא מעין ודוגמא בלבד, ואינו דומה לקיום מצוה זו ממש. ולכן מצינו בזהר שהינוקא הרגיש שלא קראו ק"ש, אף שהיו פטורים מק"ש מפני שעסקו במצוה.

ובהחיוב ד"לבסומי בפוריא" גופא — ישנם כאלה שמקיימים חיוב זה ע"י השינה: שותים קצת יין, ואז נרדמים וישנים שינה עריבה יותר, ואומרים: "שישו בני מעי", שקיימו המצוה "לבסומי בפוריא" בתכלית ההידור, שהרי היו ישנים ביום זה כמה שעות יותר מרגילותם! ...

אבל אצל חסידים – הסדר הוא שאומרים "לחיים" כדי להרדים את הגוף ונה"ב, ולעורר ולגלות את הנפש האלקית, להיות במעמד ומצב ד"לא ידע בין ארור המן וברוך מרדכי".

(וסיים כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:) "זאגט לחיים" ! – אין זה מילתא בדביחותא ("ס'איז ניט קיין דזשאק"...), שהרי זה דין בשלחן ערוך.

(שיחות קודש (הוצאה חדשה) ח"ד – פורים)

קודם הצמצום

באטוואצק בהתוועדות של שמח"ת שתה הר' יצחק מתמיד הרבה משקה, באופן של "קודם הצמצום"...

(שיחות קודש (הוצאה חדשה) ח"ה – ש"פ בראשית)

שמחה ממים גדולה יותר מיין – שמחה של נה"א

זה שייך מביא לשמחה זה ענין שמוכן ע"פ שכל, כיון שכך הוא הטבע של בנין הגוף של האדם שייך ישמח אותו.

[...] החידוש של התורה – אבל – הוא, שע"י קבלת עול, יכולה להיות שמחה אפי' ממים, אמנם למים אין שום טעם (ולכן עושים ברכה על מים דוקא כאשר שותה לצמא, כיון שמים מצד עצמם אין להם טעם) ואין להם צבע, ולאִיזה כלי שתשפוך אותם, כזה צבע הם מקבלים בכ"ז, היות שהוא יודע שהקב"ה ציוה "ושאבתם מים", והוא ציוה שיעשו את זה בששון זה מגלה אצלו את השמחה למרות שמצד הטבע אין לזה שום מקום.

ז"א שהשמחה שמצד היין הינה שמחה טבעית שמצד חומר הגוף, אבל השמחה של ושאבתם מים בששון, זה בא מצד הגברת הצורה על החומר, הגברת נפש האלקית על נפש הטבעית.

ולכן גם השמחה של ניסוך המים בסוכות היא שמחה גדולה ביותר. כיון שאצל זה שפעל הגברת הצורה על החומר, הרי אצלו לא רק שממים יש לו גם שמחה אלא שזה עוד שמחה גדולה הרבה יותר (א סאך א גרעסערע שמחה) מאשר שמחה שמצד הטבע.

(שמחבה"ש תשי"ח – שיחות קודש ה'תשי"ח)

ביטול הגזירה

מה שהזכרתי שבי"ד (באדר – פורים) אין הגבלות וכו' כוונתי גם בנוגע להיום, שהרי ישנה הגבלה דג' כוסות כענין הידוע. ממילא בשביל היום, במסיבה זו, זהו בטל.

(פורים תשכ"ד – שיחות קודש ה'תשכ"ד)

כיון דאידיחי – יורידו ההגבלות

(י"ז תמוז חל להיות בשבת ונדחה למחרתו, ואמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:) כיון דאידיחי – אידיחי, ולכן יורידו גם עכשיו את ההגבלות של ג' כוסות. כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א שתה בעצמו ג' כוסות מהבעכער (כוס) שלו. אחרי שהגזירה וההגבלה דג' כוסות נתבטלה התחילו כולם לשתות, וכמעט שנגמר כל היין והיי"ש)...

א' החזיק בקבוק משקה, ורצה אחר לקחתו ממנו בשביל לחלק, והפסיק כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א באמצע השיחה ואמר: מה? יש לו עוד משקה? נעמט עס ביי אים צו, ותחלקו.

(ש"פ בלק, י"ז תמוז (ייהפך לשמחה) – שיחות קודש ה'תשכ"ד בהוספות)

היתירים - לא הי' ולא נברא

א' הת' מאה"ק ניגש להעמיד משקה, ואמר לו כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א שיחלק המשקה כאן ובאה"ק, ושלא ישתו יותר מג' פעמים, והוסיף ששמע שיש מתירים לעצמם – ולא הי' ולא נברא! ושימסור בכפ"ח, לוד ותורת אמת, ולמסור לחבריו שימסרו ג"כ ע"ז, וכן אמר להת' י.ל. ואמר לו שימסור בשמי.

(ש"פ שמיני מבה"ח ניסן תשכ"ה – שיחות קודש תשכ"ה ח"א)

יסודי הדבר שיגבילו עצמם

ישנו כעת עדיין כפי שאני רואה כאן את ההנהגה, שנהי' חולשה במה שדובר כמ"פ, ולא באופן שניתן להתווכח ע"ז, שעד ארבעים שנה מיכלי מעלי, ובמילא אפי' שמגיע להתוועדות ואפי' להתוועדות חסידותית, ואפי' התוועדות שקשורה עם גאולת הנשיא – של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שגאולה זו, היא הרי גאולה של כאו"א מאתנו, בתוככי כלל ישראל שכאו"א הרי בשם ישראל יכונה.

ולכן יסודי הוא הדבר שיגבילו עצמם לא יותר מאשר שלש כוסות וכל שלשת הכוסות יחד יהיו פחות מרביעית. כדי להישמר מכל הענינים שיש בזה.

יוצא מן הכלל, אם מדובר אודות התוועדות שקשורה עם קדוש של שבת או של יו"ט, אזי הקידוש הוא ענין בפ"ע, ולא נוגע לשלשת הכוסות.

אני אומר זאת בפירוש, לא שאני אומר זאת בשבת ובמילא יגיעו ממקום אחר וירצו ללמוד פשטים אומרים זאת כעת שישנם כאלו שיעשו מיד אותיות החקיקה (=טייפ) מזה, ואח"כ זה יגיע לכל מקום שרק ירצו לשמוע,

זה בפירוש בכל התוקף כפי שדובר מלכתחילה כך מדובר גם עכשיו. וכך גם על ימים הבאים, שעד ארבעים שנה אפשר לצאת יד"ח עם שלש אלו ואת"ל אפי' פחות משלש, וכפי שסופר קודם שבשעה שמיכאל דווארקין לא ידע שצריכים לקרוא לו ר' מיכאל - שמע את הבשורה הכי גדולה אודות הפעם הראשונה של חג הגאולה. ושמע זאת בלי הכנות, אמת היא שהוא החזיק "סאדקע" ביד, אבל לפה זה לא הגיע, הוא החזיק את ה"סאדקע", ורקד מסביב לדירתו של הנשיא, אבל לשתות לא שתה.

וכאמור כמ"פ מתכוונים לענין כפשוטו בלי שום פשטים ובלי דרשות בזה ובלי שום רמזים, שלא יפרשו שאני צריך לומר כך והשומע צריך לעשות הפוך.

אני לא יודע באם אני צריך לומר זאת, הי' מספיק שאחר יאמר זאת, לא על כל דבר קטן ועל כל דבר גדול שאין מי שיתעסק בזה, צריך אני להיות: הוא מעיר והוא פותח, והוא מחרף והוא אומר מוסר והוא מכה והוא אומר את כל הענינים.

אבל מילא כשאין קטן יותר (כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח חייך ואמר:) או כשאין גדול יותר, אהי' אני ה"קטן וגדול שם הוא" ואחזור על מה שדובר כמה שנים לפני כן, ומתכוונים לזה בנוגע לפועל ממש ולמטה מעשרה טפחים ולכל או"א.

גם שמח"ת וגם פורים

בין בשבת ובין ביו"ט ובין ביי"ב תמוז ובין י"ט כסלו ובין שמח"ת ובין פורים, עם כל הענינים שאפשר להורות בהם היתר. החיוב של ד' כוסות של הסדר הוא דבר אחד, והחיוב של יין לקידוש והבדלה הוא עוד ענין, אבל מה שקשור עם התועדות הוא ג' כוסות לכל היותר וכל השלש יחד לכל היותר עניין של רביעית.

וזהו לא ענין שרוצים לבטל תענוג אצל יהודים, רוצים לחזור על מה שאמר הרבי הנשיא באופן חריף ביותר שמשקה מצד עצמו הוא דבר מאוס, וכפי שכבר נדפס, רק שעכ"ז לפעמים צריכים זאת כדי להסיר את הסירכא,

— מזה שיוסיפו על הג' כוסות הלואי שלא התוסף סירכא חדשה, אבל לעזור להסיר את הסירכות הכוס הרביעית בודאי לא תעזור. ובפרט שהוא עוד "מתברך בלבבו לאמר" שאע"פ שאמרו זאת ברבים שלא צריך לקחת יותר משלש, הוא "סאס סאפאזשניק", הוא יכול להראות את הקונץ שהוא לוקח ארבע וחמש ושש ושבע ושמונה... "עד אשר חדל לספור" כיון שהוא מוטל כבר מתחת השולחן.

(יי"ב תמוז תשכ"ה)

(שיחות קודש ה'תשכ"ה ח"ב)

ולא רק שישמרו את עצמם אלא גם את השני

וכאן המקום והזמן לדבר על שתי נקודות, ענין אחד בנוגע למה שדיברנו על שתיית המשקה שלאחרי מה שדובר בשמח"ת, ישנם כאלו שאומרים שזה כבר "ירד", מה שדובר שאפשר להתוועד על שלש כוסיות, ישנם כאלו שרוצים לשכנע את עצמם ואת השני שזה כבר בטל. לכן אומרים שהענין הוא בתקפו ואדרבה ביתר שאת וביתר עוז. ולא כאלה שרוצים לומר, שלומר אומרים זאת, אבל לא צריך לציית. אלא העניין הוא כפשוטו שלא ישתו יותר משלש, ולא יחסר לו עיי"ז שום דבר, ולא יזיק שום דבר, ומובטחים הם שלא יחסר בעבודה ובהתמסרות. ולא רק שיישמרו הם

עצמם אלא גם על השני שלא ישתה יותר משלש, ומכאן ולהבא "ילך" זה בסדר כזה וכמדובר שעל שלש כוסיות אפשר להתוועד כמה שעות. ושיזהרו על אתכפיא, וע"י קבלת עול ישבור את עצמו.

(ש"פ נח תשכ"ז)
שיחות קודש ה'תשכ"ז

כשיודעים שהוא חב"דניק הרי הוא ממאיס את כל חב"ד

וכאן יש עוד ענין שדיברנו אודותיו בשבועות, בנוגע להתקנה של המשקה, שהרבי אמר שזה דבר מאוס, ואף שהראש ישיבה שלו והמשפיעים והמשגיחים והאבא אינם מקפידים על זה, ואומרים שלא כיוונו אליו. שהרי בשעה שלוקח משקה זה בכדי שיוכל לעבוד את הקב"ה עם הכחות הנעלמים שלו, משום שכבר גמר את את העבודה עם הכחות הגלויים, והרי צריכים ללכת מחיל אל חיל, ונשאר רק העבודה של כחות הנעלמים, ואיך פועלים זאת שהכחות הנעלמים יצאו לידי גילוי בכדי שיוכל לעבוד את הקב"ה גם עם הכחות הנעלמים, זהו כלשון הגמרא "אגברא חמרא אדרקא", שנכנס יין יצא סוד, ועי"ז יכול לפעול על כל הסביבה שלו ועל חבריו, ובזה הוא "סוחב" את כל חב"ד – הרי הוא כזה שוטה שלא יודע איפה הוא אוחז בעולם שאין שוטה יותר גדול מזה שאוחז עצמו לחכם, ובמילא לא מתכוונים אליו, ואם כך מדוע שמע זאת, והוא הרי הולך בשיטת הבעש"ט, שמכל דבר שרואים או שומעים צריכים לקחת הוראה, ממילא צריכים לדעת מי זה, עד שנופל ברעיונו שזה פלוני בן פלוני (שהיה זה שעל ידו הגיע הידיעה ששותים משקה) שמסר, והוא מוסר.

שיישב וילמד את האבן עזרא (כמו שהסדר הי' פעם בחדר, כשרצו לדעת איזה ראש יש לילד, היו מושיבים אותו ללמוד פסוק חומש ואבן עזרא, ומנעו ממנו לראות את הפירושים על האבן עזרא, וראו איך הוא לומד לעצמו את הפסוק עם האבן עזרא), באמת הי' צריך לקחת "ביכעל" חסידות וללמוד, רק שהיצה"ר לא ירשה ללמוד חסידות, שמא "בעיניו יראה ובאזניו ישמע ושב ורפא לו", והוא יהי יותר בטל, ממילא יראה שעשה עולה, וממילא ילך לבקש מחילה אצל חבריו. זה היצה"ר לא מרשה לו, אבל ללמוד אבן עזרא, זה לא אכפת ליצה"ר, אדרבה, הוא יקבל ישות

מזה, הוא ילמד בדרך אחרת ממפרשי האבן עזרא, שכל זה יותר טוב מללכת ולצער יהודי.

וכל זה הוא היפך הכוונה. אתה רוצה לצער את השני, חפש הזדמנות אחרת, למה אתה סוחר אותי בפנים, והולך ומצער את השני, ובאמת מה שעשה השני הוא, שהציל נפש אחת מישראל, ואדרבה, צריך להודות לו על זה שהבהיר לו שזה איסור ממש, ובפרט שזה עוד איסור כזה שהרבי הנשיא אמר שזה דבר המאוס, שממאס אותו על כל בני ביתו, ובמשך כל הזמן גם על עצמו, עד שממאס עצמו בפני כל הסביבה (וכשיודעים שהוא חב"דניק הרי הוא ממאס את כל חב"ד!).

(תרגום משיחת ש"פ נשא תשכ"ח –
שיחות קודש ה'תשכ"ח ח"ב)

מה שחושב שמגביר את נה"א על נה"ב – הרי זה פיתוי היצר וההיפך הוא הנכון

איך פועלים כזו שמחה, הרי זה ע"י שלא ישב "סטאטעטשנע" [בנוחיות] כמו שיושב כל השנה, רק שיעמוד בשמחה חזקה.

זה לא אומר לשתות יותר ולשיר בקול רם, שהרי זה לא פועל על גוי, שהרי גוי הוא מורגל לכך, לוקח יותר וצועק. על יהודי זה ה' פועל שהרי יהודים לא מורגלים בכך, אבל צריכים לפעול על הגוי, לא ע"י שתי', שאפי' שלא שותה ואעפ"כ עומד בשמחה גלוי'.

שלא כדעת הטועים שע"י שישתו משקה זה יוריד הרפש וטיט מנה"ב ויוסיף בנה"א, כ"א אדרבה, כשיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר שאמר א"ז ואח"כ ציוה להדפיס, שמשקה הוא דבר המאוס, והנה אלו שרוצים לומר שזה מסייע בעבודה, מלבישים את זה במעיל של משי, ועוד מוסיפים שזה מה שהרבי רוצה.

כאן לא נוגעים כל התירוצים ואמתלאות שעונים, שיש ענינים יותר גדולים שלא צייתו, צריכים לדעת שזה לא דבר קטן, ואדרבה, זה יכול להיות אבן הבוחן אם אוחז ב"קליאמקע" או לא, כאן לא נוגע החכמה'לעך והפשט'לעך שלומדים, שהרי זה ענין שהרבי אמר וציוה להדפיס שזה דבר מאוס ואם זה לא ה' דבר גדול, למה ציוה להדפיס, ובמילא סימן שזה נוגע, ועד לדורי דורות – שמשקה זה דבר מאוס.

ישנם כאלה שלא רק שלוקחים לבד, הם דואגים שגם השני יקח – "איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק", וכמו שהמשנה אומרת באבות על הלשון שאני לא רוצה לומר. ואין להאריך בדבר המצער והמבהיל.

ועי"ז יורדים מדרך הישר, בדרך עקלתון, לא כמו אלה שחושבים שיכולים להיות בדרך הישר ובדרך עקלתון – בקדושה א"א להיות שני הענינים, גם הדרך הישר וגם הדרך עקלתון, ואם דורכים בפנים אפי' כשערה בדרך עקלתון, הרי בדרך ממילא עזב את הדרך הישר.

חושבים שע"ז מגבירים את הנה"א על נה"ב, ההיפך הוא הנכון, עי"ז מגבירים את הנה"ב על נה"א, ומשתמשים עם המחשבה שיודע פרק תניא, ומאמר חסידות, ו"ווארט" מהתוועדות בדברי התעוררות, כדי, להוציא את פיתוי היצר, וכמו שקוראים אותו בתניא הרי הוא משוקץ ומתועב ומנוול וע"ז וכו' וכו',

ובנוסף לכל זה הרי יש את הענין שע"ז יוצא חילול השם, שחילול ה' הוא בכל א' לפי ערכו, וכמו שהגמרא (יומא פו, א) אומרת כגון אנא אי שקילנא בשרא מטבחה ולא יהיבנא דמי לאלתר, הרי זה אצלו חילול ה' לפי מעמדו ומצבו.

אנחנו צריכים להוציא את השמחה באופן כזה שאפי' אוה"ע יראו זאת, וזה הרי כנ"ל לא ע"י משקה, ויכול להיות כמו פעם שע"י לגימה אחת אפשר להיות בשמחה, ואם זה יותר מידי בשבילו, יכול להוציא את עצמו ע"י שהשני לוקח לגימה, וזה יכול לפעול אצלו שמחה גדולה.

ובפרט שלא אוחזים כ"כ רחוק, רק שיש הגבלות של שלשה וכו', ולא כאלו שחושבים שיש ענין בלקיחת משקה, כ"א אדרבה, עי"ז הוא לוקח את ראשו של המלך וטומן אותו במקום שנמצא היצה"ר.

רק שהמחשבה צריכה להיות באופן שלא לוקח משקה, ואעפ"כ עומד בשמחה גדולה, עד שהגוי אשר בקרבו, והגוי אשר בסביבתו יכירו את זה, וגם עליהם זה יפעל ושיהי' זה באופן כמו שמסיים באו"ח – ו"טוב לב משתה תמיד".

(יום ב' דחה"ש תשכ"ח –

שיחות קודש ה'תשכ"ח ח"ב)

פון משקה גייט מען ניט אוועק

אחרי תפלת ערבית נכנס ר'... להספרי' (דכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א) לעשות קידוש על משקה, בעת מעשה, נכנס כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, הנ"ל בראותו את כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א התחיל לצאת ואמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: "פון משקה גייט מען ניט אוועק"!!

(ליל שמח"ת תשל"ט שיחות קודש ה'תשל"ט ח"א)

היפך הכוונה והרצון לגמרי של רבותינו נשיאינו

מתי יכול להיות קיום המצוות בהידור - כאשר זהו באופן של "עבדו את ה' בשמחה" - שבשביל זה כשיש את המשקה זה עוזר, ולוקחים עכ"פ טיפה אחת - עם כל ההגבלות של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבתקפם עומדות גם עכשיו.

ולא כדעת הטועים ומטעים שעכשיו אפשר להרשות וכו', שאין כאן המקום להאריך בזה - שיידעו שזהו היפך הכוונה של נשיא דורנו!

צריך להשתמש בזה באופן טוב, ועם ההגבלות הידועות, שדוקא הגבלה זאת, היא המבטלת את ההגבלות של הגוף ונה"ב, שהם נשאים על עמדם ובשלימותם ובבריאותם - לא שהוא מבולבל ואמר שזה שהוא מבולבל הוא ענין של שלימות, מכיון שבלבול זהו היפך הסדר, היפך השלימות והיפך הקדושה, והעיקר מה שלנו נוגע - שזהו היפך הרצון של נשיא דורנו.

ומה שהוא מטעה את עצמו וחושב שכשהוא יקח עוד "קעלעשיק" [כוסית], הוא יהי' למעלה מידיעה (כפי שהוא קורא לזה) - האמת היא שהוא נהי' רק מבולבל, וכאמור שזהו היפך הכוונה לגמרי של רבותינו נשיאינו.

אבל "שגיאות מי יבין" - אלה שהייתה להם טעות, מלכתחילה לא חלים עליהם כל הדברים האלו, אבל עכ"פ מכאן ולהבא שידעו שכל ההגבלות עומדות בתקפם.

(זאת חנוכה תשל"ט שיחות קודש ה'תשל"ט)

**פשוט בלאו הכי אודות הזהירות שכל ההיתרים הם לגמרי
לא מקובלים**

אע"פ שבחסידות מובאים כמה טעמים לגבי מה שלוקחים משקה בשעת התוועדות, כידוע שיחת בעל ההילולא (שכבר הודפס) אודות הענין של משקין את הבהמה קודם השחיטה כדי להסיר הסירכות וכו', יחד עם הזהירות שצריכה להיות בזה.

וכאן המקום לחזור עוד פעם (מה שפשוט בלאו הכי) אודות הזהירות שצריכה להיות בזה, שלא כדעת הטועים שרוצים לרמות את השני, ולחפש היתרים בנוגע למה שדובר בכל החריפות שיהיו זהירים בלקיחת משקה, שההיתרים אינם נכונים בכלל, וכל ההיתרים לגמרי לא מקובלים, ובפרט שזהו היפך דבריו של נשיא דורנו, בעל ההילולא, בנוגע לזהירות שצריכה להיות בלקיחת משקה, וכפי שאומר שם, שמשקה צריך להיות דבר המאוס לגמרי.

עאכ"כ כשרוצים לסחוב גם את נה"א, ולומר שכדי שיוכל לעבוד את ה' עליו לקחת משקה. לא רק שהוא עושה בזה את רצון נה"ב, אלא עוד יותר הוא רוצה לסחוב את הנה"א.

וכאמור בהתוועדות של שמחה אין המקום להאריך בענינים שהם היפך השמחה.

(ליל ט"ו שבט תשל"ט שיחות קודש ה'תשל"ט)

באם נעשה שינוי הוא רק לחומרא

ומכיון שאוחדים הרי בתשעת הימים, שאז ישנם הגבלות על יין כפשוטו, ייקחו אתם "יין שרף" שבלשון העולם נקרא גם זה בלשון "יין", אבל על זה אין את ההגבלות של תשעת הימים.

אבל ע"ז יש את ההגבלות שכבר דברנו כמה פעמים, שאלו שהנם קודם ארבעים שנה יגבילו עצמם בנוגע לשתיית משקה, אפי' במועדים לשמחה, ובפרט בתשעת הימים.

וזה נוגע במיוחד לבחורים, כיון שהם הרי בימי התמימות, יצאו ידי חובה בזה שייבטו איך שחסיד מבוגר ניגש לכוסית, אבל הם עצמם לא ישתו, ודווקא אז כשהוא לא שותה, הוא בחר טוב ותמים טוב.

ומה שלא מדברים ע"ז בכל התוועדות, הוא לא בגלל (כפי שאחרים טועים ומטעים, ושטים חושבים) שנהי' בזה שינוי לקולא, אלא אדרבה אם נהי' בזה שינוי הוא רק לחומרא שבמקום שיהיו מותרים לקחת ארבע כוסיות ייקחו רק שלש כוסיות. ושלא יעשו שום קונצים וייקחו שלש כוסות גדולות, ואפי' שלש כוסות אמצעיות, אלא הכוונה היא אכן לשלש כוסיות קטנות.

ואלו שאינם יכולים להתאפק, ובפרט בתשעת הימים זהו לא מצד ענינים של קדושה וחסידות, אלא הם רק כפי שהם עושים זאת ברשות הרבים, כיון שהם לא בעלי בתים על עצמם, והם לא יכולים להסתדר עם הנה"ב שלהם.

(ש"פ דברים תש"מ שיחות קודש ה'תש"מ)

מדוע צריך להדחף לעשות היפך מרצון רבותינו נשיאנו

בפרשתנו יש פסוק (עם פרש"י) שקשור עם פורים, בפורים צריכים להיות "עד דלא ידע" אבל זהו רק בפורים משא"כ בשאר הזמן ישנה הגבלה כפי שכתוב בפרשתנו "יין ושכר אל תשת".

וכמדובר כמ"פ שיש את המדידות והגבלות של השו"ע ובפרט של רבותינו נשיאנו, ובפרט על תלמידי הישיבה, כמה יין מותר לשתות בכל השנה.

בימי הפורים ישנו ציווי של עד דלא ידע, בשאר יו"ט ישנו ענין של מועדים לשמחה, שזהו לא כמו עד דלא ידע אבל זהו עדיין ענין של שמחה.

משא"כ בכל השנה כולה ישנם המדידות והגבלות שרבותינו נשיאנו הטילו על תלמידי הישיבות במיוחד כמה מותר לשתות.

שאפי' אם הוא הי' בעל הבית על עצמו גם אז השאלה מדוע צריך הוא להידחף ולעשות היפך מדעת, רצון וכוונת רבותינו נשיאנו. עאכ"כ שתלמיד בישיבה הוא לא בעה"ב על עצמו ורבותינו נשיאנו הם לגמרי בעה"ב עליו הוא בן – כיון שתלמידים קרויים בנים, – ועבד לרבותינו נשיאנו.

שאע"פ שעבדא בהפקירא נחא לי', אבל לא זוהי הכוונה, ולא הצדקה שכך הוא צריך להתנהג, אלא זה עצמו צריך לעורר בו את עבודת האתכפיא, שמבלי הבט על מה שהרצון שלו רוצה, הוא מבטלו לרצון האדון, עד שעוד יותר כפי שהוא מבאר

בהמשך תרס"ו שרצון עצמו נהי' אצלו לגמרי בטל (אויס רצון) יש לו רצון ורצון בתוקף, אבל התוקף והרצון של מי זה, זהו התוקף והרצון של נשיא דורנו וזה נהי' רצונו שלו.

והביטול שלו אליו הוא באופן כזה שמשמש אותו כפי שהגמרא מספרת שר"י אמר שהוא הי' משמש את רבו בבית המרחץ, הוא נשא עבורו את בגדיו וכליו וכו', "מובילנא מאני' לבי מסותא".

ומכיון שהרצון של נשיא דורנו הוא שלא ישתה יין זה צריך להיות הרצון שלו. והשטות המדומה, שמבלעדי זה הוא לא יתעסק בעבודת התפילה כדבעי, הוא היפך לגמרי ממה שרבותינו נשיאינו אומרים. אם הוא צריך שישקיע עצמו ב"ינה של תורה", כלומר חסידות.

המשה רבינו שבדורנו נשיא דורנו אומר עכשיו ובפרט לתלמידי הישיבה ש"יין ושכר אל תשת" שהרי התלמיד ישיבה (וכל היהודים) הם ממלכת כהנים ובמילא אסורים הם בשתיית יין בשעת עבודתם.

(ש"פ שמיני תשמ"א שיחות קודש ה'תשמ"א)

החילוק שבין הד' כוסות דליל הסדר לד' כוסות של אחש"פ

ישנו חילוק בין הד' כוסות שהנהיג אדמו"ר נ"ע לשתות בעת "סעודת משיח" באחש"פ (שאינן זה נמצא בגלוי בנגלה דתוקה) לבין הד' כוסות דהימים הראשונים (בסדר):

בד' כוסות של הימים הראשונים דפסח מהדרים לשתות בכל אחד מהד' את כל הכוס; משא"כ בד' כוסות ששותים באחש"פ לא שמעתי שעהדרו לשתות את כל הכוס;

ובפרט ששתיית כוס שלם בכל אחד מה' עלולה לגרום תוצאות בלתי רצויות.

ואפילו אם בטוחים שהדבר לא יגרום לכך – לשם מה להכנס לספיקות וכו' – אם בכ"ז יש צורך לשתות ד' כוסות שלמים – אפשר לעשות זאת ברוחניות: שיחזור בע"פ ד' מאמרי חסידות או ד' ענינים ב"ינה של תורה", שבזה אין כל חשש. וכיון שע"ז יהי' בודאי בריא ברוחניות, יהי' בריא בגשמיות.

(אחש"פ תשמ"א – שיחות קודש ה'תשמ"א ח"ג)

ע"י "כל שהוא" משקה זוכים לרקוד יחד עם משיח צדקינו

...אלא בזה מודגש שה"זמן שמחתנו" דשמע"צ ושמח"ת הוא ענין בפ"ע מה"זמן שמחתנו" דחגה"ס, היינו, ששמחת שמע"צ ושמח"ת הוא באופן נעלה יותר, לגבי השמחה דחגה"ס, עד לשמחה שלמעלה ממדידה והגבלה.

ואע"פ שידועים ההגבלות דרבותינו נשיאינו בנוגע לשתיית משקה כו' – הנה מאחר שהשמחה קשורה עם הענין ד"שאתם מים בששון ממעיני הישועה", והמעין מטהר ב"כל שהוא", מובן שע"י שתיית "כל שהוא" משקה אפשר לפעול את כל הענינים כו'.

וכידוע שאע"פ שמקוה מטהר במ' סאה דוקא, הרי המעין מטהר ב"כל שהוא", ויתירה מזו: בנוגע לכמה ענינים זקוקים למי מעין דוקא, זאת אומרת, שה"כל שהוא" דמעין הוא ענין נעלה יותר מאשר המ' סאה דמקוה.

ועד"ז מובן בנוגע לעניננו: כאשר לוקח "כל שהוא" משקה, באופן ד"שאתם מים בששון ממעיני הישועה" – הרי זה מטהר אותו מכל הבלבולים והחשבונוט כו', למרות שמדובר רק אודות כמות "כל שהוא" של משקה, וזאת – בה בשעה שהגוי זקוק לכמות של מ' סאה !

"גוי" – הכוונה ל"גוי אשר בקרבך", נפש הבהמית, שרצונה ותאוותה לשתות משקה, ועל זה אומרים רבותינו נשיאינו שצריך להיות "סור מרע" ואח"כ – "ועשה טוב", היינו, לקחת רק כל שהוא משקה, ובאופן שלוקח זאת "ממעין הישועה" – אם הוא רק מתכוין ורוצה וחפץ להתקשר עם "מעין הישועה".

זאת אומרת: אין הכוונה שילך לקרן זוית ויוריד דמעות על זה שאינו יכול לקחת משקה כו' – אלא אדרבה: הוא צריך להיות בשמחה, בידעו שה"כל שהוא" משקה שלו קשור עם "מעין הישועה".

ואע"פ שבחינת "מעין הישועה" היא דרגא נעלית ביותר, כמבואר בארוכה בדרושי אדמו"ר מהר"ש, וא"כ, כיצד תובעים ממנו – בהיותו במעמדו ומצבו – שיקח ויקבל מ"מעין הישועה" ? !

הנה על זה אומרים לו – "לא נפלאת היא ממך ולא רחוקה היא":

מדובר אמנם בדרגא נעלית ביותר, שמצד עצמה "נפלאה היא", אבל לאחרית מתן תורה הרי זהב נמשך למטה באופן ד"לא נפלאה היא גו", ואדרבה: "קרוב אליך הדבר מאד וגו'".

ובנוגע לפועל:

כאשר יש ליהודי בקבוק משקה, הרי הוא שותה ממנו "כל שהוא" בלבד, ולאידך, מאחר שע"פ השגחה פרטית יש לו בקבוק שלם, הרי בודאי שאין הכוונה בזה שיניח הבקבוק משקה על המדף עד ערב פסח, ואז ימכור זאת לגוי – ח"ו, אלא הוא צריך למצוא יהודים נוספים, ולתת לכל א' מהם "כל שהוא" משקה.

זאת אומרת: עליו למצוא מספר רב של יהודים, כך שאע"פ שכל א' ישתה "כל שהוא" בלבד, אעפ"כ יהיו כל כך הרבה יהודים שיטעמו "כל שהוא" מהמשקה, עד שלא ישאר משקה בבקבוק.

ולאחרי שכולם טועמים מהמשקה "כל שהוא" – יוצאים כולם ביחד בריקוד, ומריקוד זה זוכים לרקוד יחד עם משיח צדקינו, בגאולה האמיתית והשלמה, באופן ד"אז אהפוך אל עמים שפה ברורה גו' לעבדו שכם אחד", במהרה בימינו ממש.

(התוועדיות ה'תשמ"ב ח"א ליל שמחת תורה)

כל הצורך במשקה כדי לרמות את הזקן וכסיל

מן הראוי שימשיכו עכשיו בהתוועדות זו, וכל המרבה הרי זה משובח.

[ויש לזכור לא להגיד לחיים מעבר להגבלות הידועות, כלומר, לא יותר מארבע כוסיות, וגם כוסיות אלה – אם לא תהינה מלאות וכו', תבוא עליהם ברכה, שהרי כל הצורך ב"משקה" הוא כדי לרמות את ה"מלך זקן וכסיל". והיות שהוא כסיל, לא יעלה בדעתו להסתכל בתוך הכוסית לראות אם היא מלאה או חצי ריקה; היות שהוא שיכור, אין ספק אצלו שהכוסית מלאה "משקה". – לא עולה בדעתו שיהודי הוא פיקח, והוא מביט על ה"משקה" בצורה המתאימה לדבריו של נשיא דורנו בשיחתו הידועה, ואין כאן המקום להאריך בזה].

(התוועדיות ה'תשמ"ב ח"ג י"ג ניסן)

הביאור בענין הסרת הסירכא

דברתי פעם עם יהודי אודות האיסור דשתיית משקה יותר מד' כוסיות (כידוע דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בענין זה), וכאשר טען שהוא מרגיש שאין זה מספיק עבורו, אמרתי לו: הרי "משקה" ("יין שרף") נעשה מ"חטה", וא"כ, לאחר שישתה ד' כוסיות, יאכל "לחם" הנעשה מ"חטה" ("כזית" או "ככותבת", וכיו"ב), ואז יקבל את התועלת ד"משקה" ע"י אכילת הלחם.

זאת אומרת: כאשר מדובר אודות השיעור המותר לשותות (ד' כוסיות), הרי הוא מקבל את התועלת שבדבר לאחר שעושים מהחטה "יין שרף", ואינו מקבל את התועלת משורש הדבר – מה"חטה" עצמה. אבל כאשר רוצה לקחת יותר מהשיעור המותר – על זה אומרים לו שיקבל את התועלת משורש הדבר (ה"חטה" עצמה).

ובפשטות: כאשר מדובר אודות יין לקידוש ולהבדלה ועד"ז אודות, "יין שרף" במקום שזהו "חמר מדינה" – זקוקים ל"יין שרף" עצמו, ולא יכולים לקבל את התועלת מה"חטה" (שורש הדבר), וכמובן בפשטות שכאשר עושים קידוש על "לחם משנה" (הנעשה מחטה), אין זה אותו ענין דקידוש על היין (או "יין שרף").

ועד"ז כאשר מדובר אודות התועלת שצריכים להפיק משתיית "משקה" באופן המותר – שאז זקוקים לתועלת הבאה מה"משקה" עצמו, ולא ע"י ה"חטה" (שורש הדבר).

וכידוע הביאור בנוגע לכללות הענין דשתיית "משקה" – שזהו בדוגמת הענין שמשקין את הבהמה לפני השחיטה כדי להסיר את סירכות הריאה כו'.

והביאור בזה בעבודת האדם:

תפקידה של הריאה הוא – לפעול את פעולת הנשימה, וידוע שענין הנשימה מורה על כללות הענין דרצוא ושוב, שהרי כל הענינים דסדר השתלשלות הם באופן דרצוא ושוב, כמ"ש "והחיות רצוא ושוב", ולמעלה מזה מטי ולא מטי וכו'.

והנה סירכא בריאה פירושה – שישנו חלק מסויים בריאה ששם התנועה דרצוא ושוב היא בקצב איטי, או שבחלק זה אין כלל התנועה דרצוא ושוב.

וסירכא זו נעשית ע"י פעולת היצה"ר (הנקרא "דער קלוגינקער"), שהוא נטפל על ענין מסויים, וכמחז"ל "היום אומר לך עשה כך כו'".

וכדי לבטל את הסירכא ולפעול שכללות התנועה דרצוא ושוב תהי' באופן המתאים – זקוקים לענין של מים (משקין את הבהמה קודם השחיטה), "אין מים אלא תורה", ובאופן של ביטול (בדוגמת המים שיוורדים ממקום גבוה למקום נמוך) – "ונפשי כעפר לכל תהי'", שזהו כללות הענין ד"ירגזי אדם יצ"ט על יצה"ר כו", "לרגזו על נפש הבהמית שהיא יצרו הרע בקול רעש ורגז במחשבתו כו'", כמבואר בארוכה בתניא (פכ"ט).

והנה, מצד חושך הגלות זקוקים לפעמים להגיע ל"מים" – "יין שרף" – כפשוטו (שנשתלשלו מהן"), כדי להסיר את הסירכא.

ומובן, שהדברים אמורים אודות השיעור המותר (כנ"ל), ובזה גופא – כאשר אין לו פניות בדבר (מצד הטעם הגשמי שבדבר ח"ו), אלא הוא לוקח "משקה" רק כדי להסיר את הסירכא.

(התוועדיות ה'תשמ"ב ח"ג ש"פ שמיני')

תורת אדה"ז כולה משקה – הוראה ונתינת כח עזר וסיוע

בהמשך וככה תרל"ז (פמ"ו) לאדמו"ר מהר"ש – שהשנה היא שנת המאה להסתלקות – הילולא שלו – איתא: "ובכ"ז יובן מה שראיתי נרשם בכ"י אאמו"ר זצלה"ה שאמר רבינו זצ"ל (על ברית מילה שא' הרה"ג רי"ל ז"ל) בעת שתיית משקה, יהי רצון שנזכה לשותות כשיהי' כולה משקה".

ומבאר שם ש"הכוונה הוא על לע"ל כשמעיין מבית ה' יוצא, שאזי והשקה גם את נחל השטים ג"כ, וממילא יהי' כולה משקה, שהרי בבחי' שטות . . תהי' לע"ל ג"כ משופע בהשפעת אלקות".

...כלומר, שגם נחל השטים יהי' באופן ד"כולה משקה", ש"גם בבחי' זו יהי' נמשך המשכת אלקות עד שיהי' מלא משקה כו'".

...ובקרוב ממש – באופן ד"אחישנה" – נזכה לגאולה העתידה, "מיד הן נגאלין", שאז נזכה להתגשמות וקיום הפתגם של אדמו"ר הזקן [שנעשה חלק מ"תורה" – לשון הוראה, ביחד עם נתינת כח, עזר וסיוע, ובפרט ע"פ ביאור תורה זו בדרושי אדמו"ר מהר"ש, שענינו – "לכתחילה אריבער", ובשנה זו – שנת המאה להסתלקות – הילולא שלו – הרי זה מודגש ביותר, באופן ד"פועל ישועות בקרב הארץ", גם

כאשר נמצאים בימי הגלות האחרונים] – "יהי רצון שנזכה לשתות (ולומר "לחיים") כשיהי' כולה משקה".

(ליל ג' דחה"ס תשמ"ג התוועדות ה'תשמ"ג ח"א)

משקה - לא לכל ענין

בהמשך להמדובר אודות "טוב לב משתה תמיד" – הרי כאן המקום להעיר אודות ענין מסויים בקשר לחלוקת משקה:

נהוג לאחרונה שמפעם לפעם נותנים בקבוקי משקה מהתוועדות בקשר עם מאורע מסויים, ולדוגמא: מסיבת מלוה מלכה, סעודה לגמרה של תורה, וכן כאשר שולחים "שליח" למקום מסויים כדי לעסוק בהפצת היהדות והפצת המעיינות, ובכלל זה עריכת התוועדות חסידית במקום בואו – כדי להשתתף ולשתף את כל הנמצאים בהתוועדות במאורע הנ"ל.

וקשר זה נעשה ע"י נתינת משקה מההתוועדות – בהתאם לתורת אדמו"ר הזקן שנתפרסמה ע"י אדמו"ר מהר"ש [שענינו "לכתחילה אריבער"] שלעתיד לבוא יהי' "כולה משקה", כלומר, שענין זה מהוה "הכנה" הממהרת ומזרזת קיום יעוד זה.

אמנם, מובן ופשוט שענין זה אינו מתאים אלא למאורעות מסויימים שיש להם שייכות לדבר – סעודת מצוה או התוועדות כו', שכן, ענין זה מועיל להצלחת הענין, כי כאשר יבוא לדבר דברי מוסר – יתכן שלא יבואו לשמוע את דבריו, משא"כ כאשר מקשרים זאת עם התוועדות, ובאופן ד"לגימה גדולה שמקרבת" – אזי יפעלו פעולתן. ובפרט ע"פ השיחה הידועה בענין הסרת הסירכא מן הריאה כו', כידוע ומפורסם פרטי הדברים דשיחה הנ"ל.

אבל כאשר מדובר אודות מאורע שאינו בסוג הנ"ל, ולדוגמא: לימוד ענין בתורה (לא "סיום" הקשור עם סעודה לגמרה של תורה), וכיו"ב – אין כל סיבה לקשר זאת עם נתינת משקה כו', מכיון שמדובר אודות ענינים שונים זה מזה.

ועד"ז כאשר עורכים במוצאי שבת "קונצרט" (ולא סעודת "מלוה מלכה") שבו מאזינים לפרקי חזנות כו' – כדי לחזק ולבסס בית כנסת וכיו"ב – אין כל סיבה לקשר זאת עם נתינת בקבוק משקה. ואדרבה: ה"חזן" צריך להיות "מפוקח" ולא "שתוי", ואם יתנו ל"חזן" לשתות משקה – הרי יקלקלו את כל ה"קונצרט"...

...לכאורה, מכיון שפלוני חפץ ומבקש שיתנו לו בקבוק משקה – א"כ, מה איכפת לי לגרום ליהודי "קורת רוח" ולתת לו בקבוק משקה?!

...אין זו חלוקת וודקה, שבא פלוני ואומר "זיד, דאָוואַי וודקה" – אינני מחלק "וודקה", אינני רוצה ואין לי כל שייכות עם "וודקה" ח"ו. – כאשר נותנים בקבוק יי"ש ל"שליח" שנוסע לעסוק בהפצת היהדות והמעיינות – מדגישים שנותנים לו "משקה", שבוה מודגשת תורתו של אדמו"ר הזקן (דלעיל) אודות הזמן דלעתיד לבוא שאז יהי "כולה משקה", והכוונה בזה – שענין זה יסייע בפעולה דהפצת היהדות והמעיינות, עי"ז שיערוך התוועדות חסידית במקום בואו, ובה יחלק מ"משקה" זה. ולכן, אין לערב ענין זה (שתוכנו – הפצת היהדות והמעיינות) עם עניניו הפרטיים של פלוני.

(התוועדויות תשד"מ ח"ב ש"פ תשא)

באם עושה זאת מפני וע"פ ציווי התורה בפורים הרי התורה שומרת עליו

מצינו שקו"ט בספרי גדולי ישראל בנוגע לדינו של אדם שהזיק בימי הפורים מפני שהי' במצב של "עד דלא ידע", אם הוא חייב לשלם, ובאיזה אופן וכו'. ומקשרים זאת עם סיפור הגמרא אודות רבה ור' זירא וכו'. ועד"ז מצינו שקו"ט זו בנוגע ל"שמחת תורה", ומובן השייכות שביניהם – מכיון שבימי הפורים הי' הענין ד"קיימו מה שקבלו כבר", שלמות הענין דמ"ת, בדוגמת שמח"ת.

ולהעיר, במשך השנה כולה – הרי זה דבר המאוס ומושלל לגמרי, כמבואר בארוכה בשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אמנם, בימי הפורים, ישנו החיוב ל"בסומי עד דלא ידע", וזאת – כאשר עושה זאת אך ורק מפני וע"פ צווי התורה, ובאופן כזה – הרי התורה שומרת עליו שלא יבוא לידי ענין בלתי רצוי.

(התוועדויות ה'תשד"מ ח"ב תענית אסתר)

חושבים להיות 'שפיץ חב"ד' כשיודעים שהנהגה זו היא היפך הוראת נשיא דורנו

...ולדוגמא: שתיית "יין" או "משקה" – הנה גם לאחר אמירת הברכה, כאשר הולך ולוגם מה"משקה", יכול הדבר להיות באופן של סתם, ולעומת זאת, יכול הדבר להיות באופן ד"לשם שמים" ועד לאופן של "דעהו" – ע"י אמירת "לחיים"! ועד כדי כך, שע"ז מסיר את חומר הגוף שמונע ומעכב את ההשגה של פנימיות התורה, ובלשון הגמרא: "אגברו חמרא אדרדקי כי היכי דלימרו מילתא כו' נכנס יין יצא סוד", שכן, ע"ז מתגברים ומסירים את החומר המעלים כו'.

[אמנם, מובן ופשוט שענין זה צריך להיות עם ההגבלות הידועות שנקבעו ע"י נשיא דורנו – ד' פעמים בלבד, ולא כוסות גדולות, כי אם ע"ד הרגיל, כידוע ומפורסם.

לדאבוננו, ישנם תלמידים שחושבים להיות "שפיץ חב"ד" – ע"ז שיתנהגו היפך הוראה הנ"ל! הם מנצלים את העובדה שלומדים ב"תומכי תמימים" כדי לעשות דבר שהוא היפך הוראת נשיא הדור! כיצד יתכן לחשוב שענין זה יוסיף בהכנת החסידות וכיו"ב – כאשר יודעים שהנהגה זו היא היפך הוראת נשיא דורנו? ...! אדרבה: הנהגה כזו אינה מביאה להתגברות על "חומר" הגוף, אלא אדרבה - התגברות החומר, "חומר שונאך" – חומר הגוף! ...]

ומה שישנו "משפיע" "משגית" או "ראש ישיבה" שרואה זאת ואינו עושה מאומה למנוע את הדבר, אף שידוע שהנהגה זו היא היפך ציווי נשיא דורנו – הרי הקושיא היא עליו! ...]

ואם ישנו משהו שכבר עושה "משהו" – הנה במוצאי יו"ט שולח מכתב ל"770" ומודיע שאירע כך וכך, ומכיון שהוא לא יכול לעשות מאומה בנידון, לכן מודיע את העובדות! – אילו לא היית יכול לעשות מאומה בנידון – לא היו מראים לך כל זה, ומכיון שבהשגחה פרטית ראית זאת, הרי זה סימן שתפקידך להעמיד תלמיד זה על דרך האמת, ולא להסתפק במשלוח "מכתב"!

ואין צריך להאריך בדבר המבהיל].

(התוועדות ה'תשד"מ ח"ג ש"פ בלק)

גדולה לגימה - כדי להוריד את הסיכא

ענין האחדות – קשור עם כללות ענין ההתועדות, כידוע הפתגם שאמר אדמו"ר הזקן ש"פתקא אשר משמי שמיא נחיתא" בנוגע לגודל מעלתה של התועדות חסידית, שבכחה לפעול יותר מאשר פעולתו של מלאך מיכאל, וטעם הדבר – מפני גודל הנחת רוח שנפעל למעלה מהנהגתם של ישראל איש לרעהו באופו של אהבה וחיבה, הנהגה שבאה לידי ביטוי בהתועדות חסידית.

וענין זה מודגש גם בלשון חז"ל "גדולה לגימה שמקרבת", היינו, שעי"ז שמקשרים את ההתועדות עם לגימה כפשוטה, אזי נפעל ענין של קירוב.

אמנם, יש לזכור שעיקר ענין ההתועדות הוא – בלשון הכתוב "הילכו שנים יחדיו בלתי אם נודעו", והכוונה בזה היא – כדי להוסיף בענין ד"נועדתי לך שם", ע"י לימוד התורה וקיום המצוות, ומה שצריך להיות ענין של לגימה – הרי זה כדי להוריד את הסירכא כו', ובפשטות – כאשר מוכרחים לפעמים לומר דבר שאינו באופן של נועם בתכלית השלימות (בשביל טובת הזולת, שהדברים יפעלו עליו), אזי יוכל לתרץ שאמר כן מפני שלקח מעט משקה...

ומכיון שעיקרה של ההתועדות היא ההוספה בעניני תורה ומצוות – מובן, שהלגימה צריכה להיות רק כדי לצאת י"ח, ובמילא אין לקחת יותר מאשר חלק של כוסית קטנה, אפילו לא חצי כוסית, ועאכו"כ שאין לקחת כוסית גדולה כו', כידוע אזהרת כ"ק מו"ח אדמו"ר בענין זה.

ואלו שחושבים שכדי להוריד את הסירכא שלהם צריכים כמות גדולה יותר – הרי זה בדוגמת הענין ד"על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע": יש לו יצה"ר קטנטן, אלא שהוא מגרה את היצה"ר, וכן הוא בעניננו – שמגדיל את היצה"ר שלו כדי שיוכל לקחת כמות גדולה יותר של משקה, וכוונתו – להראות לכולם שכלו כבר ט' חדשיו, ובמילא . . . יש לו "צפרניים"!!! הנהגה כזו היא היפך הכוונה, אין זה "חסידשע משקה", ואין זו "חסידישע התועדות"! ואכן רואים בפועל ממש את התוצאות מהנהגה כזו.

גדולה לגימה אין הכוונה ללגימה גדולה

ולכן, אין לקחת אלא חלק מכוסית קטנה בלבד, ומכיון שכן היא הוראת רבותינו נשיאינו – בודאי יפעלו ע"י כוסית קטנה זו את כל מה שצריכים לפעול ע"י הלגימה.

(כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א חי"ך, ואמר: "גדולה לגימה" אין הכוונה ל"לגימה גדולה" . . . כאשר לוקחים לגימה גדולה כפשוטה, אין כל חידוש שזוהי לגימה גדולה; החידוש הוא איפה כאשר הלגימה בפועל היא קטנה, ואעפ"כ, פועלים שתהי' באופן ד"גדולה לגימה".

זוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקינו ואז יהי' כולו משקה

...ומכיון ששמחה פורצת גדר – תפרוץ השמחה את גדרי הגלות, וזוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקינו,

ואז יהי' כולו משקה – כמובא בהמשך וככה (תרל"ז) לאדמו"ר מהר"ש ("לכתחילה אריבער") מה שאמר אדמו"ר הזקן בעת סעודת ברית מילה: יה"ר שנזכה לשותות כשיהי' כולו משקה,

ובפשטות – שזוכים לסעודה דליתין ושור הבר, ביחד עם יין המשומר, ובאופן ד"כוס רוי", כדברי הגמרא: "כסא דדוד לעלמא דאתי מאתן ועשרין וחד (רכ"א) לוגא מחזיק, שנאמר כוסי רוי', רוי' בגימטריא הכי הוי'", דמכיון שיקויים היעוד "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", הרי לא יהי' צורך בהגבלות כו', ואדרבה – יהי' כוס גדול שמחזיק רכ"א לוגין, ענין הקשור עם בחי' ארך אפים!

וכל ענינים אלו – בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים ובעגלא דידן.

(התוועדיות ה'תשמ"ה ח"ב ש"פ תולדות)

לא רק ד' כוסות אלא אפי' מעיין שלם אבל בתנאי א' שיהי' זה מים

כדי לקשר את הכנס שלהן עם התוועדות זו – אתן בקבוק משקה מהתוועדות זאת,

אמנם מכיון שיש שקו"ט בגמרא אודות נתינת יין לאשה, ועאכו"כ "יין שרף" – לכן יערבבו את ה"משקה, עם מים, שאז אין כל חשש בדבר, ולאידך – ברכתו שוה

לברכה על "משקה": "שהכל נהי' בדברו"!!! ועי"ז יהי' אצלם הענין ד"גדולה לגימה שמקרבת" – דבר המוסיף עוד יותר בהצלחת הכנס.

ובקבוק משקה זה – ישתמשו גם עבור הכנס שיערך לאנשים, בשבת הבאה.

ומענין לענין – הרי זה גם מענה לאלו ש"נאנחים" על כך שלא רוצים לבטל את ה"הגבלה" שלא לשתות משקה יותר מאשר ד' כוסיות קטנות, שאם רצונם בכל זאת ב"לגימה גדולה" – יכולים לשתות כאות נפשם, לא רק ד' כוסות גדולות, אלא אפי' מעיין שלם... אבל בתנאי אחד – שיהי' זה מיס!...

ואז יתירו להם, כאמור, לא רק ד' כוסות, אלא גם כוס חמישי!... בנוגע לליל הסדר – ישנה שקו"ט אם אפשר להוסיף כוס חמישי, אבל בנדו"ד – יתירו להם להוסיף ולשתות גם כוס חמישי! ולזה לא יצטרכו ל"היתר מאה רבנים", שכן גם "מאה הדיוטות"... יוכלו להתיר זאת!

דברי הגמרא "גדולה לגימה שמקרבת" נאמרו בנוגע למים

והעיקר הוא – שישבו ויתוועדו יחדיו מתוך קירוב הלבבות, והרי ענין זה ישנו, כאמור, גם ע"י שתיית מים... ואדרבה: דברי הגמרא "גדולה לגימה שמקרבת" – נאמרו בנוגע למים!

ומה שטוענים שצריכים להסיר את הסירכא כו' – הרי גם מה שמשקין את הבהמה לפני השחיטה קאי על מיס!...

ויה"ר שבקרוב ממש נזכה לשתות כשיהי' כולו משקה – כפתגם אדמו"ר הזקן המובא בדרושי אדמור מהר"ש, שענינו – "לכתחילה אריבער".

(התוועדויות ה'תשמ"ה ח"ב ש"פ מקץ)

העיקר הוא העצם והפנימיות לא הוודקה

...ומובן, שאף שהובא לכאן רק "חלק" ו"מקצת" מאותו "משקה" מיוחד, שהרי ברובו השתמשו כבר בעת ה"סיום" במקומות הנ"ל – מ"מ, מכיון שהעיקר הוא העצם והפנימיות שבדבר (לא ה"וודקה"...).

(התוועדויות ה'תשמ"ה ח"ג ש"פ אחרון ק)

שתיית המשקה באופן המתאים – כדי להסיר את הסירכות

ובהתאם לכך, הרי, כל אלה שצריכים עדיין לערוך "סיומים" על הרמב"ם (וכן לסיים את קובץ החידושי תורה על הרמב"ם) – יכולים ליקח מהמשקה שנשאר ב"מזכירות" עבור מטרה זו.

ופשיטא – שלא למכור המשקה במכירת חמץ לגוי ח"ו, כי אם, לגמור את המשקה עד ערב פסח בבוקר (קודם זמן איסור חמץ), אלא, ששתיית המשקה צריכה להיות באופן המתאים – להסיר את הסירכות כו' (כפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר), ויתירה מזו כדי שיהי' הענין ד"נכנס יין יצא סוד" (ועד"ז ב"יין שרף", כנראה במוחש), יין שבתורה, פנימיות התורה כו'.

(התוועדות ה'תשמ"ו ח"ג יג' ניסן)

"עם הארצות" "בורות" והיפך שכל הפשוט

בהמשך להמדובר אודות הענין ד"טוב לב משתה תמיד", כולל ההדגשה שבזמנינו זה אין צורך בהקדמת התנאי ד"טוב לב" שלאח"ז יהי' "משתה תמיד", אלא יכולים להתחיל מיד מהענין ד"משתה תמיד" – התערב כאן ה"קלוגינקער", שגרם להנהגה בלתי רצויה, שאין כאן המקום להאריך בזה.

ולכן, יש צורך להזכיר עזה"פ אודות האיסור דשתיית משקה לפני גיל ארבעים, כי אם, במדה המוגבלת – ד' כוסיות קטנות דוקא, וכמות זו גופא – רק בשמחה של מצוה, ובתנאי שאין דרך אחרת לפעול את הענין ד"טוב לב", אלא ע"י ה"משתה".

ופשוט שכל זה מושלל מכל וכל בנוגע לעשרה בטבת – יום התענית, אשר, אין כל צורך לשלול ענין של אכילה ושתי', ועאכו"כ אכילה ושתי' שלמעלה מן המדה, ואין להאריך בדבר שהוא לא רק "עם הארצות", אלא "בורות" לגמרי, היפך שכל הפשוט דאדם פשוט!

וגם לאחר עשרה בטבת – הרי, אע"פ שנאמר "טוב לב משתה תמיד", כפי שמביא הרמ"א הלכה למעשה, מ"מ, יש לזכור שענין זה כותב הרמ"א – לא בהלכות ברכות השחר, הלכות ק"ש ותפלה כו', ענינים תמידיים שבכל יום ויום, ואפילו לא בהלכות שבת, ענינים שהם מידי שבוע בשבוע, כי אם – בסוף הלכות פורים!

היפך השו"ע

ובאותיות פשוטות:

רוב ציוויי השו"ע קשורים עם הגבלה של זמן ומקום. ולדוגמא: הציווי "לבסומי" – הוא בפורים דוקא, אבל לאחר פורים, אפילו בשושן פורים (שעל זה כותב הרמ"א "טוב לב משתה תמיד"), אם יהי' במצב ד"לבסומי" כמו בפורים – הרי זה היפך השו"ע!

ובנוגע לענינו:

ההנהגה ד"טוב לב משתה תמיד", באופן של "משתה" כפשוטו – שייכת למעמד ומצב מיוחד של שמחה, ע"ד ובדוגמת השמחה דפורים;

ואילו בשאר הזמנים – אין זה באופן של "משתה" כפשוטו, כי אם, כמובא בפירוש רש"י על הפסוק... וטוב לב משתה תמיד – אלו בעלי משנה"...

...ומכיון שכן, הרי, כשנמצאים בזמן ומקום שבו צריך להיות הענין ד"טוב משתה תמיד" כפירוש רש"י בחלק, ואעפ"כ, מחליפים זאת ב"טוב לב משתה תמיד" כפשוטו – ("פארקערט ווי דער רמ"א הייסט") הרי זה היפך הוראת הרמ"א!

(התוועדיות ה'תשמ"ז ח"ב אור ל"ב טבת)

באם רוצים לשתות יין באופן של למע' מהגבלות שיוסיפו בלימוד תורת החסידות

ויש להבהיר בנוגע להתוועדויות החסידיות – שח"ו לעבור על הציווי והאזהרה הכי גדולה דנשיא דורנו, בענין השכרות.

ובקשר לענין השמחה – הרי ישנה "שמחה של מצוה", ובפרט במצות לימוד התורה שעלי' נאמר "פיקודי ה' ישרים משמחי לב", וכהסיפור הידוע ששמח שמחה גדולה כשמצא תוספתא חדתא. ובמיוחד – בלימוד פנימיות התורה, שעיי"ז באים לפנימיות השמחה, "משמח אלקים ואנשים".

ובאם רוצים לשתות יין באופן של למע' מהגבלות – שיוסיפו בלימוד תורת החסידות, פנימיות התורה, הנקראת "יין" ("יין של תורה"), ושהתמסרות בהלימוד ("אריינווארפן זיך") תהי' בהוספה עד לאופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

(התוועדות ה'תשמ"ז ח"ד י"ב תמוז)

את נה"ב צריך תמיד לשמור ולהגביל עד שיעשה ממנה "אויס נפש הבהמית"

וכדי להשתתף בכל ענינים אלו – באופן של תוספת כח, ותוספת נתינת כח, עי"ז שמקשרים עם דבר גשמי – נסיים התוועדות זו (ע"ד הנהוג בזמנים מיוחדים) בחלוקת "משקה המשמח" מהתוועדות זו, לכל אלו שיקבלו על עצמם לערוך התוועדות של שמחה לאחריו בואם למקומם, לעירם ושכונתם, לבית הכנסת ובית המדרש שלהם.

וכאמור, בזמן המותר ובאופן המותר, בהגבלות דקדושה, ובסדר מסודר, אבל, שיהי' ניכר שהדבר נעשה ע"י אדם חי, שחי עם "תורת חיים", וב"תורת חיים" עצמה – עם פנימיות התורה, עד לבחי' "מח" חיים יתן לך חיים", כאמור, שביחד עם המדידה והגבלה, וסדר מסודר, נעשית השמחה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

ומכיון שתובעים הנהגה זו מכא"א מישראל – הרי זו הוכחה שנתנו תחלה את הכחות הדרושים להנהגה באופן של חיבור הפכים, כנ"ל.

זאת למודעי – שיכירו וישאלו האם אמנם שמרו את הסדרים, ואם לא הי', ח"ו, מי שחשב שזוהי הזדמנות ליציאה מהגבלות והתפשטות הנה"ב כו', שכן, את נה"ב צריכים תמיד לשמור ולהגביל כו', עד שיעשה ממנה "אויס נפש הבהמית" – כהסיפור הידוע אודות דברי המלאך לרבינו הזקן, שצריכים להצליף בסוסים עד שידעו שהם סוסים, או עד שיחדלו להיות סוסים, כב' הגירסאות בסיפור זה, ככל הפירושים שבדבר.

ובנוגע לעניננו – שצריכה להיות אמנם שמחה גדולה, עד לשמחה שלמעלה ממדידה והגבלה (אם היא רק בזמן ובאופן המותר ע"פ שו"ע, כמובן), אבל, חס ושלום שעיי"ז יבוא ל"שכרותו של לוט", רחמנא ליצלין, ובודאי לא ילמדו בזה "פשט'לאך", כמדובר כמ"פ.

...ולאחרי הניגונים – חלוקה לצדקה ע"י ה"טנקיסטים", ואילו ה"משקה" (כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א חי"ך, ואמר) – אחטוף ואחלק בעצמי.

(התוועדויות ה'תשמ"ז ח"ד ט"ו תמוז)

יאמרו לחיים כראוי לדרך חסידות חב"ד

אלו שמבינים שעדיין לא אמרו "לחיים" כדבעי – יאמרו עוד הפעם "לחיים", ומתוך שמחה וטוב לבב, שמחה שלמעלה ממדידה והגבלה, אבל, כמובן, בהגבלות הידועות, באופן של ד"דע" דוקא, ובהדגשה יתירה – כראוי לדרך חסידות חב"ד (חכמה בינה דעת).

(התוועדויות ה'תשמ"ח ח"ב ט"ז ויק"פ)

דבר פשוט ומובן גם לילדים

יום הולדת הוא יום מיוחד... ולכן יש לנצל יום זה באופן שעל ידו יתוסף בכל עניני התורה ומצוותי, ומתוך שמחה, ע"י התוועדות של שמחה במעמד כו"כ מישראל, אנשים נשים וטף (כמובן, עם מחיצה ע"פ שו"ע), שמחה של מצוה ושמחה של תורה, עד לשמחה גשמית הקשורה עם הגוף הגשמי, ע"י אכילה ושתי, "לחם לבב אנוש יסעד", ובפרט מאכל המשמח ומשקה המשמח [ובהערה: ופשיטא – בהגבלות הידועות (ד' כוסיות, וכוסיות קטנות, וגם זה – לאו כל מוחא סביל כו'), ואין להאריך בדבר הפשוט ומובן גם לקטנים בשכל, שמצד עצמם עלולים לחשוב שע"י הנהגה אחרת כו' ידגישו את שייכותם ל"שמחה של מצוה"... שלא בערך מכפי שנצטוונו ע"י זקני המשיחיים, עד להציווי של נשיא דורנו, בלשון צחה וברורה].

(התוועדויות ה'תשמ"ח ח"ג י"א ניסן)

ד' כוסות באחש"פ – זהירות משכרות

וכאן המקום להזכיר חידוש נוסף באחרון של פסח שנתגלה ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – המנהג דשתיית ד' כוסות בסעודת משיח:

מנהג זה נתגלה כבר ע"י כ"ק אדנ"ע, אבל, רק בנוגע לתלמידי תומכי תמימים; ואילו כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו גילה ופירסם מנהג זה לכל ישראל, אנשים נשים וטף, והולך ומתפשט בכל תפוצות ישראל.

[נפשיטא – באופן של זהירות משכרות, ח"ו, היפך הציווי והיפך הרצוי כו', עי"ז שיקח כוסות שלפי ערכו, או שישתה רוב כוס, וכיו"ב].

(התוועדויות ה'תשמ"ח ח"ג אחרון של פסח)

"שיכור" אינו "חסיד"

ונפשיטא, שאין הכוונה לשמחה ע"י שתיית כוסית ועוד כוסית כו', עד למצב של שכרות – כי, "שיכור" אינו "חסיד", ועאכו"כ חב"ד'ניק, שאצלו מודגש יותר ענין של ההבנה וההשגה, ויתירה מזה: "שכרות" – שייכת ללוט, כפי שמצינו בהלכה שיש נפק"מ אם הגיע ל"שכרותו של לוט" אם לאו, אבל, בכל אופן, ענין השכרות שייך ללוט, ולא לאברהם, ובמילא, גם לא ליצחק וליעקב (ג' האבות, שהם כנגד חב"ד), עד ל"אלה תולדות יעקב יוסף" – שמו (הראשון) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

(התוועדויות ה'תשמ"ח ח"ד ש"פ תצא)

משקה המשמח צ"ל במדה הראוי' לו – שכרות אין לה מקום בשמחה"ש

בנוגע לשמחת בית השואבה, "ושאבתם מים בששון" אין מים אלא תורה - הרי כאן המקום לעורר ע"ז שבשמחת בית השואבה לא עושים זכר להשמחה כפי שהיתה בפעם הראשונה בבית המקדש, ששם השמחה היתה קשורה עם "ושאבתם" מים".

ולא די שאין עושים לכתחילה זכר, הנה אם מי שהוא יעז לבקש לשתות מים הרי יטלו אותו הצדה ויתנו לו ע"ז פסק, מ'ואלט אים אויסגעצויגן אויפן ספסל און אריינגעציילט כו' - היתכן שביקש מים שאין לו שייכות לשמחה, ולא "מים המשמחים" [וגם משקה המשמח - צ"ל במדה הראוי' לו, שהרי שכרות אין לה מקום בשמחת בית השואבה, וכנראה גם מזה שבביהמ"ק היו "נוטל שמונה אבוקות של אור וזורק אחת ונוטל אחת ואין נוגעות זו בזו וכו'"], ושיכור לא יכול לעשות כן].

עכ"פ השמחה צריכה להיות בשלימות ובתמימות, ובזה גופא באופן שהולך וגודל בהתמימות, כנ"ל.

(ליל הושע"ר תשמ"ט - תוכן קצר משיחות ה'תשמ"ט)

הטעם שאין מהדרים בהלכה דטוב לב משתה באופן דתמיד

יש לפרסם את הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר הנ"ל בנוגע לפסח שני, בכל מקום ומקום שאפשר - לכל א' מישראל, וכנ"ל שהוראה זו שייכת לכל אחד ואחת.

וכמובן שהכוונה בהתבוננות זו (אז ס'איז ניאט קיין פארפאלן) היא לא כדי לגרום איזה מרה שחורה ח"ו, אלא אדרבה - שמחה גדולה, שבכחו ויכלתו לתקן ולהשלים עבודתו בעבר.

ומה טוב - לפרסם הוראה זו מתוך עריכת התוועדות חסידית, ברוב עם הדרת מלך, שזה מוסיף בכל ההחלטות טובות (כמבואר בקונטרס החלצו), ובתוך ההתוועדות - יש לבאר להנאספים את הענין דפסח שני.

ונוסף על מעלת התוועדות בנוגע להחלטות טובות (כנ"ל), ונוסף על המעלה שבכח התוועדות חסידית לפעול יותר מפעולת מלאך מיכאל - ניתוסף בזה גם המעלה שמקיימים בזה פס"ד הרמ"א (בסוף חאו"ח) ש"טוב לב משתה תמיד".

ולהעיר: לא מצינו שמהדרים בקיום הלכה זו כפשוטה (להיות "טוב לב משתה תמיד"), והטעם בפשטות - כי "משתה תמיד" עלול לבלבל לעבודתו, עד שיהי' נתינת מקום לענינים בלתי רצויים [וכמ"ש גם בשיעור היומי ברמב"ם הזהירות בנוגע לשתיי יין], ומקיימים ה"טוב לב משתה תמיד" ע"י לימוד התורה (אין טוב אלא תורה);

אמנם, כוונת לשון הרמ"א בפשטות היא לא ללימוד התורה, אלא למשתה בפשטות. ולא מצינו שמקיימים זה בפועל. וי"ל הביאור בזה, שזה ע"ד קרבן תמיד, שנקרב רק פעמיים ביום (ולא בכל רגע ממש), ועי"ז נמשכת פעולתו תמיד, תמיד מל' קביעות. וכמו"כ מובן בנוגע ל"משתה תמיד" - שע"י קיום ענין זה בכל שבת ויו"ט (ור"ח) ע"י עשיית קידוש על היין, וכמו"כ בשאר ימי שמחה בשנה (כמו י"ט כסלו וכיו"ב), ובימי חתונה וכיו"ב - הנה פעולתה נמשכת "תמיד" - באופן קבוע.

ועפ"ז מובן שע"י הוספת התוועדות כנ"ל, מוסיפים בקיום הפס"ד "טוב לב משתה תמיד" (ואף שצ"ל הזהירות בנוגע לשתיית יין כנ"ל, הרי מבואר ברמב"ם העצה לזה, ש"מזגה במים").

ויה"ר שמ"טוב לב משתה תמיד" נבוא לה"תמיד" דגאולה האמיתית והשלימה
 ע"י משיח צדקנו, ע"י שמגלים את המשיח שבכל א' מישראל, עד שזוכים ל"מצאתי
 דוד עבדי", ובפרט ע"י העבודה בבחי' "כמוצא שלל רב".

(ש"פ בהר תשמ"ט - תוכן קצר משיחות ה'תשמ"ט)

טוב לב משתה תמיד לא הנהגה דעולם התווה

ויש להוסיף ולהעיר, שע"י עריכת התוועדויות אלה וכיו"ב ניתוסף בקיום פס"ד
 הרמ"א בסיום וחותם חלק או"ח: "טוב לב משתה תמיד".

ובהקדמה:

הפירוש הפשוט ד"טוב לב משתה תמיד" הוא – "משתה" דיין כפשוטו, ולא בנוגע לרוחניות הענינים, יין שבתורה, אלא, ישנו "לימוד זכות" על זה שלא מקיימים הציווי "טוב לב משתה תמיד" כפשוטו, כי, שתיית יין בתמידות מבלבלת ומפריעה לעבודת ה'.

...ורש לומר, שגם בנוגע ל"משתה" כפשוטו יוצאים י"ח "טוב לב משתה תמיד" ע"י ה"משתה" (ביין) בזמנים קבועים, שהקביעות חשובה כדבר תמידי – החל מקידוש על היין בשבת ויו"ט, החיוב דשמחה בימים טובים ע"י שתיית יין ("אין שמחה אלא ביין"), וכן שתיית יין (או חמר מדינה) ביומי דפגרא, י"ט כסלו וכיו"ב, וכן בשמחת נישואין (שמצוה להשתתף בשמחה זו ולשמח חתן וכלה).

אמנם, מובן וגם פשוט, שכאשר מוסיפים בהתוועדויות של שמחה, "אמת'ע חסידישע פארבריינגענישן" – ניתוסף בקיום הציווי "טוב לב משתה תמיד".

וביחד עם זה, צ"ל זהירות שלא יהי' באופן ד"שתויי יין", כי אם, באופן הרצוי – ע"ד מ"ש בשיעור היומי ברמב"ם "אם שתה פחות מרביעית יין, או שתה רביעית והפסיק בה, או מזגה במים", וכיו"ב, ובסדר מסודר דוקא, ובלשון הידוע – אורות בכלים, הנהגה דעולם התיקון (ולא הנהגה דעולם התוהו), אלא, שיש גם המעלה דעולם התוהו – אורות מרובים דתוהו בכלים מרובים דתיקון.

(התוועדויות ה'תשמ"ט ח"ג ש"פ בהר)

אפי' שיין ישמח לבב אנוש צ"ל ההגבלות הידועות

[נפשוט, שאף שמדגישים מעלת היו"ט ש"לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב", יותר מג' הימים טובים דפסח שבועות וסוכות, בדוגמת שמחת פורים (שלמעלה גם מיוהכ"פ) שהיא למעלה ממדידה והגבלה, "עד דלא ידע", צריכה להיות זהירות משתיית יין באופן שיכול להביא לבלבול הדעת והמוחין. כלומר: אף שהענין ד"משתה ושמחה" קשור עם שתיית יין "המשמח אלקים ואנשים", ייין ישמח לבב אנוש", מ"מ, צ"ל ההגבלות הידועות בנוגע לכמות המשקה (נוסף לכך שלאמיתתו של דבר, וכשרוצה באמת, אין תפיסת מקום כלל לכמות המשקה, כיון

שהכמות בטלה להאיכות (ענין השמחה), ע"ד שמצינו בהלכות שבת שהכלי בטל להאוכל שבתוכו)].

(התוועדיות ה'תשמ"ט ח"ד חמשה עשר באב)

ע"י כמות קטנה אפשר לפעול ענין השמחה

ואף שההתוועדות קשורה עם ענינים גשמיים, אכילה ושתי' – מובן ופשוט שצ"ל מתוך זהירות שהשתי' לא תביא לבלבול הדעת והמוחין כמדובר כמ"פ, אבל לאידך גיסא, צריכים לשתות משקה "המשמח אליקים ואנשים" (ובפרט אנשים מל' "עקב הלב מכל, ואנוש הוא"), רק שהשתי' היא בכמות קטנה ביותר, עם כל ההגבלות בזה, וכמדובר כמ"פ שהדבר תלוי ברצונו – שבאם רוצה באמת לא נוגע כמות המשקה (כרצון נה"ב שלו שרוצה יותר ממה שמקבל), וגם ע"י כמות קטנה אפשר לפעול ענין השמחה, ע"ד המדובר (בש"פ ואתחנן) בנוגע לכלי שבטל לגמרי להדבר שבתוכו.

(ספר השיחות ה'תשמ"ט ח"ב מוצאי ט"ו מנ"א)

שמחה באופן ד"עד דלא ידע" אבל עם ההגבלות

ולהעיר, שאין הכוונה רק לסעודת פורים, שצריכה להיות בזמן מסויים דוקא, ולדעת הרמב"ם "חובת סעודה זו שיאכל בשר כו'" (לא רק שתיית יין), אלא גם בנוגע להתוועדויות במשך המעל"ע דפורים, מתוך שמחה באופן ד"עד דלא ידע", אבל, עם ההגבלות כו', ובפרט בנוגע לתלמידים, ועד"ז בנוגע לכל בני', כמדובר כמ"פ שצ"ל ע"פ ההגבלות דתורת החסידות, ואין צריך להאריך בזה, כיון שהדברים ידועים ומפורסמים, וגם בדפוס.

(התוועדויות ה'תשנ"ח ח"ב ש"פ תצוה)

א שטורעמדיקן פארבריינגען – אם כי עם ההגבלות

ובודאי יחליטו גם לערוך (עוד בלילה זה) "א שטורעמדיקן פארבריינגען", וההתוועדות תהי' דוקא בשמחה גדולה, ועד למעמד ומצב ד"עד דלא ידע" (עכ"פ

אצל אחד מהמתוועדים, והוא יוציא בזה את כל המשתתפים) – אם כי עם ההגבלות כו', שהרי סוף סוף אין זה פורים ("ס'איז דאך פאָרט ניט פורים")...

(משיחת יום ג' דסליחות ה'תנש"א)

מי שחושב שההגבלות לא נאמרו כלפיו - הכוונה אליו דוקא

ובמיוחד בעמדנו בימי בימי ההכנה ל"ב י"ג תמוז, ימי ההולדת והגאולה דנשיא דורנו. וכאן המקום לעורר ע"ד ארגון התוועדויות בסדר מסודר, וביחד עם זה תהיה בזה גם המעלה שלמעלה מהסדר. ומוכן שצ"ל הקפדה בענין ההגבלה בשתיה, הגבלה הקשורה עם ענין שלמעלה ממדידה והגבלה.

ישנם אמנם כאלו שנקראים "שפיץ חב"ד", ולכן הם חושבים שהגבלות אלו לא נאמרו בנוגע אליהם. וע"ז אומרים להם – דוקא משום שהוא חושב שההגבלות לא נאמרו בנוגע אליו, לכן הכוונה בדברים היא דוקא אליו! ומה שהוא טוען שהוא "שפיץ חב"ד" – הרי ראשית, זהו ספק אם הוא "שפיץ חב"ד"; ושנית – לא זהו ענינו של "שפיץ חב"ד"! ענינו של "שפיץ חב"ד" אמיתי הוא – הוספה בהפצת המעיינות חוצה, שזהו ה"חוקה חקקתי, גזירה גזרתי, ואין לך רשות להרהר אחריה" דרבותינו נשיאנו, בין אם הוא מבין זאת ובין אם לאו!

(ר"ד משיחות קודש ה'תנש"א ש"פ חקת)

אגרות קודש

גדולה לגימה שמקרבת – הזהירות בזה

מש"כ אודות התועדות, אשר לא הלגימה כשלעצמה המכוון בזה. הנה פשוט הדבר. והכוונה בהתועדות בכדי לעורר לתורה ומצות מתוך חיות ושמחה ומרירות יחדיו, אלא שרואים במוחש האמור בדרו"ל גדולה לגימה שמקרבת (אף שנזקקים לזהירות בזה, כמובן).

(אגרות קודש ח"א עמ' תא)

בדרך התורה ובדרכי נועם החסידות

...והרי אמרו רז"ל גדולה לגימה שמקרבת אין יוצא מידי פשוטו, ואף שהרחיקו ביותר רבותינו נשיאינו ענין לגימה יתירה הנקרא בלשון העולם שכרות והוללות, אבל לגימה בדרך התורה ובדרכי נועם החסידות אדרבה ואדרבה.

(אגרות קודש ח"ד עמ' שח)

החיוב דבסומי בפוריא אפשר שתספיק טפה אחת

...אודות ניצול ימי הפורים בענינים הכללים וגם באופן חסידותי, כי מרוב הטומלעניש עלול שישכחו כלה, אז מען דארף אמאל א חסידשע התועדות כפשוטו ומובן ופשוט שאין זה נוגע כלל בריבוי השתי' ח"ו וכמדובר בהתועדות הפורים דשנה זו, שהחיוב דבסומי בפוריא עד דלא ידע אפשר שתספיק טפה אחת ובלבד שתבוא באופן שתפעול להעמיד א"ע למע' מהטעם ודעת שלו וכנראה גם במוחש, אז ווען מען וויל אויף א אמת איז גענוג איין טראפען ואם ח"ו עס איז ניט אזוי העלפט ניט אפילו א פעסיל (חבית).

וכיון שנצטיינו להרבות בשמחה, יהי רצון שהשמחה תסיר את המצרים וגבולים של הגוף הבהמי ונפש הבהמית במילא וועט מען אויספירן די כוונה כדבעי כרצון רבותינו נשיאינו הק' מתוך הרחבת הדעת שמחה ובריאות הנכונה.

(אגרות קודש ח"ד עמ' תקיח)

פעולה ורושם בלתי רצויים

בהנוגע להתועדות ובפרט בהנוגע לאברכים לא ראיתי תועלת ממשקה המשכר ח"ו נוסף על הענין דפעולה ורושם בלתי רצויים כלל וכלל.

יוצאים יד"ח ע"י שמעמידים המשקה על השולחן

וידוע סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע ממנהג החסידים הראשונים שהיו מעמידים הסאטקע על השולחן בתחלת ההתועדות ויוצאים בראי' בה, ורק במקרים מיוחדים זקוקים להג"ל וגם זה בהגבלה לפנים מהגבלה, וק"ל.
(אגרות קודש חט"ו עמ' קפח)

כשמביא לידי ביטויים

...והנה בודאי למותר להאריך – עד כמה שהיתה המס"נ של רבותינו זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע על הפצת המעינות חוצה, ודייקו גם כן בתיבת חוצה, לא רק בתיבת המעינות, שמזה מוכן עד כמה מופרך בהחלט כל ענין המנגד ולוחם נגד הפצה. ובודאי למותר להדגיש שהשתמשות בביטויים אי מתאימים באיזה מקום שיהי, אפי' כשאין אף אחד מן המתועדים רוצה למצוא חסרון, ובכ"ז הרי דיבור הנאמר ברבים, אחריות גדולה בזה. עאכו"כ שבין המתועדים כאלה שאין עינם טובה בחסידות ועניני'. וענין הפצת המעינות, כיון שזהו ציווי רבותינו, ז.א. ענין מן התורה, הרי גם ספיקא לחומרא, עאכו"כ שההפצה היא הצלת נפשות ישראל, כפקוח נפש, ועאכו"כ בהתועדות האמורה שהענין הוא ודאי ולא ספק.

ישנם כאלו שביטויים הנ"ל באים כתוצאה ממה שטעמו יי"ש יותר מהמדה, אבל גם בזה איני רואה כל הכרח, ואדרבה – ע"פ כו"כ שיחות מכ"ק מו"ח אדמו"ר מגונה הדבר (באם לא לומר ביטוי חריף יותר) מצ"ע ג"כ.

איני יודע אם הייתי כותב הנ"ל באם הי' שייך רק להעבר, אבל כיון שחוששני גם בנוגע להבא, הריני מודיע דעת גלוי' וברורה, שהשתמשות בביטויים האמורים, מלבד

שהיא אסורה ע"פ תורה, ה"ה מנגדת לעבודת כ"ק רבותינו נשיאינו, ובאם לקיחת משקה יש לומר שתפגע בהאמור, הרי גם מזה יש להבדל במקום שיש חשש הנ"ל.

(אגרות קודש ח"ח עמ' תפח)

שתיית משקה טפל דטפל

בודאי למותר להאריך על שאין דעתי ע"פ דעת רבותינו נשיאינו נוחה כלל וכלל – מהנהגה בלתי מסודרה בעת התועדות וכו' וכו', וכמובא בכמה שיחות קדש בזה. גם – בהנוגע לשתיית משקה, אין זה אלא טפל דטפל, וגם אז צריכים ברכה וס"ד שילך בדרך הישר וכו'. וכותב הנני עד"ז, כיון שמגיעות שמועות לא טובות בזה.

וכאילו מתנצלים שזהו נוגע ליכולת לדבר דברי התעוררות – שהוא היפך המבואר בשיחות קדש רבותינו נשיאינו, וד"ל. והמפורסמות אין צריכות ראי'. והרי זהו יותר ממצוה הבאה בעבירה, שהרי בהנ"ל – העבירה ברורה והמצוה צריכה עיון וחיפוש וק"ל.

(אגרות קודש ח"ט עמ' תי)

שינוי להנהגה טובה גם שנדמה לו שקשה

נעם לי לקבל מכתבו ממוצש"ק, בו כותב אודות הנהגתו הטובה מכאן ולהבא בענין הידוע. ובודאי למותר לעודדו בהחלטתו הטובה בזה, שמלבד שזוהי בקשת ודרישת רבותינו נשיאינו הק' להנהגה האמורה, הנה זהו גם כן אחד מהאופנים והדרכים להפצת המעינות חוצה, על ידי שתראה כל הסביבה ואנשי' הנהגות אנ"ש ולומדי תורת החסידות, אשר דוגמא חי' הם להנהגה טובה מוצאת חן בעיני אלקים ואדם.

וכיון שלפעמים נדמה שקשה השינוי להנהגה טובה, באתי בשורותי אלה לעודדו עוד הפעם ועוד הפעם. ואפי' אם בעת הראשונה ידמה לו שקשה השינוי – בודאי במשך זמן קצר יתרגל ויגל וישמח על אשר נוהג באופן האמור.

(אגרות קודש חכ"א עמ' שפד)

עצות להתגבר על הרצון למשקאות חריפים

במענה למכתבו מכ"ד טבת, בו כותב אודות החלטתו הטובה בעת קבלתו מכתבי הקודם, ושלאחרי זמן, בכל זה לא יכול לעמוד בנסיון וכו'.

וידועים דברי חכמנו ז"ל בכגון זה, אשר אל יפול לב האדם עליו באם לא עמד בנסיון ונכשל ח"ו וכל שכן שלא יבוא לידי יאוש ח"ו במלחמתו עם היצר הרע, כי אדרבה, היאוש ונפילת רוח הם מכלי זינו ותכסיסי מלחמתו של היצר הרע, באמרו לאדם – ישראל עם קרובו אתם קרוים אדם – שכל אחד מהם נקרא בן אברהם יצחק ויעקב, לשלול המלחמה אתו, כיון שלא תצליח ח"ו וכו', ואדרבה באם נכשל ורואה איך שרע ומר הכשלון שלא לבד שזהו היפך רצון הבורא נותן התורה ומצוה המצוה, אלא שזהו גם כן מביא חורבן והירוס חייו הגשמיים, חייו בעולם הזה, על ידי זה יתוסף לו כח חדש וחזק במלחמה האמורה וסוף סוף מתקיימת ההבטחה, אדם מקדש עצמו מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה.

(א) בכדי לחזק מלחמה האמורה ולקרב הנצחון, מהנכון ביותר, שישתדל שלא יהי' אצלו מעות מלבד מעות הכי נחוצים לקנות דברים קטנים וכיו"ב.

(ב) ויתחבר ככל האפשרי אך ורק עם אנשים שומרי תורה ומצוה, ובפרט שכל אחד מישראל נצטוו על זה, וכמאמר חכמנו ז"ל הרבה חברות עושה, וטוב לצדיק טוב לשכנו ולהיפך.

(ג) כיון שכמה רופאים יודעים תרופות בכדי להתחזק ולהתגבר על הרצון, הנוטה למשקים חריפים כיו"ב ובמשך הזמן לבטלו כלה, ישאל אותם וימלא ההוראות שלהם, ועוד וגם זה עיקר יעשה בקי באיזה פרקים משניות איזה סימני תהלים ומזמן לזמן יחזור עליהם, ובפרט בזמן שנדמה לו שכאילו נתעורר הרצון שלא כציווי האמור.

תאווה עוברת ורצון עובר שמביא רק לידי הירוס חייו

...וכמו בכל ענין גם בזה יש על כל אחד מאתנו וגם הוא בכלל כמובן, ללמוד הוראה בעבודת האדם לקונו, והוא: ומה במקום של סכנת נפשות ממש אשר אין לך רצון חזק יותר באדם מהרצון לחיים, הנה למען התורה והמצוה מסר בעל ההילולא נפשו בשביל לקיים רצון הבורא ואמר אשר זהו המקוה מכל אחד, עאכ"כ כשאין כל סכנה כלל וכלל כי אם תאווה עוברת ורצון עובר, שלאחרי איזה רגעים יתחרט על

הרצון והתאווה, שמביא רק לידי הירוס חייו, הרי פשוט שצריך לקיים מצות הבורא ולהתנהג בדרכי נעם בדרכי שלום דרך תורתנו תורת חיים.

(אגרות קודש חכ"ב עמ' ק')

רק בצמצום ורק לסוג אנשים מיוחדים

נבהלתי לקרות במכתבו אודות שתיית משקה, וידועות הוראות ברורות בזה מרבתינו נשיאינו אודות הזמן שהותר זה ורק בצמצום ורק לסוג אנשים מיוחדים וכו' וכו' ויפנה להמשפיע דא"ח בשיבה והוא יורהו, ולפשיטות הדבר האריכות בזה אך למותר.

(אגרות קודש חכ"ב עמ' שנט)

יחידויות

ניעור עצמי והזזה אינו בא כתוצאה משתיית בקבוק משקה

דרוש ניעור עצמי, הזזה, דבר כזה אינו בא כתוצאה מצומות של ג' ימים, משתיית בקבוק משקה, אלא יכול לבוא ע"י אמירת קאפיטעל תהלים כדבעי, לימוד פסוק חומש עם פירוש רש"י, שורות אחדות בתניא, ע"י לימוד קטע חסידות כדבעי למהוי...

(מיחידות ר' ב"צ שם טוב יג' סיון ה'תשי"א)

שהצעירים לא יעשו קידוש על משקה

כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו שיראה שהצעירים לא יעשו קידוש על משקה. ושאל רעז"ס: נאר קידוש? וענה לו: הבדלה אויך. ושאל הנ"ל שוב: והאיך יהי בהתוועדות, וענה לו: שאז יהי במדה וגבול.

(מיחידות ב' אדר תשכ"ג –
שיחות קודש ה'תשכ"ג עמ' 403)

מי שאינו שומר על תקנת המשקה - אינו שלוחי

כיון שמתקרב חג השבועות ובשבועות הולכים הרי ב"תהלוכה" הרי מכיון שהגיעוני ידיעות שישנם כאלו שהתחילו שוב להקל בנוגע למשקה הנה בנוגע להנהגתו של כל אחד הרי ישנה לכל אחד בחירה לעשות כרצונו היפך בקשתי בזה.

אך בנוגע ל"תהלוכה" דשבועות שזוהי הרי השליחות שלי מבקש אני למסור שאלה שאינם שומרים על התקנות בנוגע למשקה, אינם שלוחי ומבקש אני מהם, שלא ישתתפו בתהלוכה.

הדברים אמורים גם בנוגע לנסיעה בקיץ בשליחות המל"ח, בנוגע להליכה בשמח"ת לבתי כנסת לשמח יהודים וכיוצא בזה.

בנוגע להנחת תפלין עם יהודים – זהו דין בשו"ע שכל אחד מחויב בזה, אך בנוגע לדברים שהם שליחויותיי (כמו אלה שנזכרו לעיל) מבקש אני שהם לא ישתתפו בהם.

בנוגע לעבר אין כל קפידה מצדי ח"ו, כלל וכלל. אך אלו שנכשלו בכך צריכים לעשות תשובה על כך. וכל אלה שקיבלו על עצמם מכאן ולהבא בהנ"ל, הרי אדרבה בקשתי שהם ישתתפו בשליחות.

ויהי רצון שיהי' זה בהצלחה רבה.

(יחידות לחברי המזכירות והנהלת צא"ח ב' סיון תשכ"ח)

אין צורך במשקה אף לא ביין אפשר להתוועד על סודה

א' התמימים במהלך שהותו ב"קבוצה" נכנס ליחידות בה שאל בין השאר אודות התוועדויות בישיבות תיכוניות עם משקה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הגביה את עיניו, הרים את ידיו הק' ודפק בחזקה על השלחן, באמרו: אין צורך במשקה אף לא ביין, אפשר להתוועד על סודה.

(מיחידות אדר ה'תשל"ו)

אין ראוי להנהיג שתיית יי"ש בירושלים

ביום ה' פר' כי תצא (יותר נכון אור ליום ו') הייתי על יחידות ממושכה אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א. אמר (בקשר להתוועדות שהתקיימה בירושלים) כי לדעתו אין ראוי להנהיג שתיית יי"ש בירושלים. ואף ב.. אי"ז ראוי.. אלא שאלה שבאו מרוסיה – זה חלק מהדברים שהביאו משם ולא בנקל לבא בטרונאי. אבל מחדש אין צורך בזה וא"צ לשתות בקבוקים שלמים, מספיק כמה כוסיות..".

(מיחידות הרה"ח ר' אוריאל צימער – ימי מלך ח"ג עמ' 954)

תיקון לשתיית יי"ש

בקש א' תיקון על ענין שתיית משקה יותר מהשיעור "בפורים ובשמחת תורה",

ואמר לו כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: התקנה אודות שתיית משקה בתוקפה עומדת, וכיון שאתה לא נזהרת, תשפיע על א' או ב' שישמרו על התקנה.

נ"א* במענה: "בנוגע דאָס וואָס דו פּרעגסט בנוגע די תקנה פון משקה – איז ידוע אַז די תקנה איז בתקפה אויך אין פורים און שמח"ת. אזוי ווי דו שרייבסט אז דו האָסט עובר געווען אויף די תקנה, איז דער תיקון אויף דעם צו זעהן משפיע זיין אז ציווי אָדער מער וואָס האַלטן נאָך נישט ביי דער תקנה זאָלן האַלטן די תקנה".

[תרגום חפשי: בנוגע לשאלתך אודות התקנה של המשקה – הנה ידוע שהתקנה בתקפה, כולל פורים ושמחת תורה. היות וכתבת שאתה עברת על התקנה, הרי התיקון לזה הוא, להשתדל להשפיע על שניים או יותר, שעדיין אינם אוחזים מהתקנה – שיקיימו את התקנה].

(מיחידות כ"ו סיון תשל"ז –
שיחות קודש ה'תשל"ז ח"ב
*התמים חודש אדר ה'תשס"א)

אם רוצה שזה יעזור לו בעבודה הרוחנית אפשר לעשות זאת ע"י לימוד חסידות

פעם נכנס בחור א' ליחידות וביקש היתר לשתות יותר מהשיעור בטענה שזה יעזור לו בעבודתו הרוחנית.

והשיב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: "ערשטענס, א בחור דארף ניט זיין אנדערש פון אנדערע בחורים.

צווייטענס, פאַרוואָס דאַרף ער דאָס טאן דורך אזעלכע גשמיות'דיקע חומרות'דיקע זאכן, מ'קען דאָס דורך לימוד החסידות בשופי.

[תרגום: ראשית, בחור אינו צריך להיות שונה משאר הבחורים. שנית, מדוע לעשות זאת ע"י כאלו דברים גשמיים וחומריים, אפשר לעשות זאת ע"י לימוד חסידות בשופי].

(מפי המשפיע ר' שלום חריטונוב)

גורם עגמת נפש והירוס פעולות המבצעים

בנוגע להגזירה שלא לשתות יותר מג' ד' כוסיות משקה, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח: מכיון ששמעתי שבזמן האחרון אין מדקדקים בנוגע לענין זה, א. הגזירה בתקפה עומדת גם עתה. ב. ענין זה גורם עגמת נפש ובפרט בזמן האחרון אין זה מהרצוי. ג. זה מהרס פעולות המבצעים.

(מיומן ר' ל. בראנען ט"ז טבת ה'תשל"ח)

ספרים שונים

השמחה חובה ועכ"ז ודאי אין לבסומי

שמחת יום טוב חייבים מדאורייתא ועכ"ז ודאי אין לבסומי כו', וכמ"ש הרמב"ם גבי שמחת יו"ט לא ימשוך ביין כו'.

(ספר המנהגים עמ' 38 ד"ה מנהגי יו"ט)

להמנע מלקיחת משקה כשעלול להרים יד וכיו"ב

...במש"כ אודות הרמת יד וכו' – מובן שמבהיל הדבר, וההצדקה שזה הי' אחר לקיחת משקה וכיו"ב, הנה אדרבה המסקנא מזה היא הפכית ממה שכותב, ז.א. שלקיחת המשקה לא רק שאינה מצדיקה ח"ו את הנ"ל, אלא אדרבה אותם העלולים להרמת יד ר"ל וכיו"ב – עליהם להמנע מלקיחת משקה. וכידוע דברי רבותינו נשיאנו בזה, ובפרט כ"ק מו"ח אדמו"ר, וגם זה פשוט.

(ממכתב ה' מ"ח תשי"ח – צדי"ק למלך ז' עמ' 161)

קידוש על יי"ש - יש להבהיר

ר' שני"ז הלוי דוכמאן: עשיתי קידוש על משקה.

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: זהו דבר נכון ("א גלייכע זאך"), הרי עתה שמיני עצרת!

[והוסיף:]

הרי אתם כבר בגיל למעלה מארבעים, ויש להבהיר זאת, שכן, לולא זה – הם הרי יעשו כולם תיכף קידוש על משקה.

(ליל שמיני עצרת תשכ"ט – המלך במסיבו ח"א)

הבחורים שמחים ע"י שמשקים עצמם ביינה של תורה

[ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בשיחת ש"פ שמיני תשכ"ג בקשר להציווי "יין ושכר אל תשת גו'" - הגבלות בשתיית יין משקה וכיו"ב]

רש"ג: הבחורים יכולים לשמוח בשמחת בית השואבה ע"י שישקו את עצמם ב"יינה של תורה". אולם כיצד ישמחו הבעלי בתים?

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: זו "שאלה" חלשה, שכן גם הבעה"ב יכולים ללמוד!

(יום א' דחגה"ס תשכ"ט - המלך במסיבו ח"א)

הרי זהו רמב"ם מפורש

רש"ג: הבחורים שואלים ומבקשים "היתר" על לקיחת משקה לשמוח בשמחת בית השואבה, ומחכים הם לתשובה.

[א' המסובים שאל: היכן מחכים הם? למטה? והשיב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: לא, מאחורי הכותל].

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: מה אני יכול לעשות - הרי זהו רמב"ם מפורש!

רש"ג: ומה בנוגע לאברכים ("יונגעלייט")?

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: אל תמשכוני בלשון! ("ציט מיר ניט פארן צונג!") - הר"ג הי' אצלי לפני מספר ימים וסיפר שר' גרונם (כנראה שקיבל ממנו, ועוד מזקני החסידים שי' קיבלו ממנו) הי' מתוועד באופן שהשומעים לא שתו בכלל, וגם המתוועד בעצמו לא לקח הרבה ורק כוסית ("קעלישקע") אחת עמדה על השלחן, וגם זו לפעמים לא נגמרה כולה - והעיקר הי' שזה פעל!

(ליל ב' דחגה"ס תשכ"ט - המלך במסיבו ח"א)

קידוש על י"ש

...כן נבהלתי להסברא [להשמועה (כך נדפס בתשו"ב בשו"ע קה"ת תשמ"ז עמ' 132)] לקדש על יי"ש. ועכ"פ לקדש את שתיית היי"ש היפך הגמור מציווי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו. ובודאי תיכף לקבלת מכ' זה ינקטו באמצעים הכי מוחלטים לתיקון כ"ז. ויבש"ט בזה בחזור. פשוט שכל הנ"ל מכון לכאו"א מהם שנהגו כנ"ל...

(ממכתב אדר שני תשכ"ג –
יגדיל תורה ח"ג עמ' 1232)

בצנעה חמור עוד יותר

נבהלתי לכתבו ע"ד השמועה בשמי שכאילו שיניתי והקלתי בנוגע למשקה, ופשוט אשר הענין בתקפו עומד ובצנעה – חמור עוד יותר.

(ממכתב שבט ה'תשכ"ה – אשכילה בדרך תמים)

מביא לבלבולים רבים

א' האורחים ששהה אצל כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בחודש תשרי תשל"ד שאל את כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א האם יש ענין לשתות משקה בריבוי ביו"ט כפי שהבחין במהלך שהייתו?

והשיב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: טעות היא מעיקרא ומופרך לגמרי, עס בריינגט נאר צו אסאך בלבולים.

(כולו משקה)

אלה שלא מקפידים - אינם שלוחים שלי

...כל אלה שאינם מקפידים על התקנות בנוגע לשתיית משקה, אינם שלוחים שלי. ומבקש אני מהם שלא ישתתפו ב... ובשליחות המל"ח וכו' וכיו"ב.

בנוגע העבר – אין כל קפידא מצדי, ח"ו, כלל וכלל. אך אלו שנכשלו, וכל אלו שיקבלו על עצמם מכאן ולהבא להקפיד בזה, הרי, אדרבא – שישתתפו בשליחויות אלו. ויה"ר שיהא זה בהצלחה.

(משיחת ב' ניסן תשכ"ח –
ספר השליחות עמ' 269)

הוספות

ליתן בתוך הפיינט

בעת חלוקת כוס של ברכה נתן לר' טיפענברום שי' (צייר מאנגלי') בקבוק משקה ואמר לו: שיערב המשקה בתוך ה"פיינט" (=צבע), ושמשקה הוא דבר טוב עבור "פיינטינגס" (=ציורים).

(שמח"ת תשל"ט – שיחות קודש ה'תשל"ט ח"א)

ליתן בתוך המצלמה

ללוי"צ פריידין נתן כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בקבוק משקה ואמר (בחיוך) שיתן בתוך המצלמה...

(שיחות קודש תש"מ ח"א עמ' 868)

משקה – לשמן את הגלגלים

...כידוע פתגם החסידים: "ניע פאמאזשיש ניע פאיעדיש" ... שתוכנו – שיש "לשמן" את ה"גלגלים" בכוסית של "חסידישע משקה".

(התוועדויות ה'תשמ"ה ח"ג ש"פ תשא)

שלא יספרו לבני המשפחה

החלו הנוכחים לומר "לחיים" לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וענה להם "לחיים ולברכה", ולפתע ביקש כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א שיתנו לו רביעית משקה, והוסיף (בחיוך) שלא יספרו לבני המשפחה ששתה משקה...

(התוועדויות ה'תשי"א ח"א ליל שמח"ת)

כשאומרים לחיים על משקה ישנו עצומ"ה א"ס ב"ה

כאשר א' החסידים הזכיר את אדמו"ר מהוריי"ץ בתואר "דער רבי נ"ע" – התרעם כ"ק אדמו"ר שליט"א, באמרו (בהתרגשות רבה ובבכי):

למה הנכם "משלחים" ("פֶּאַרְשִׁיקט") את כ"ק מו"ח אדמו"ר ל"סיביר"
ל"סאַלאָווקי"... לגן עדן?! – אנחנו צריכים אותו (ואולי גם הוא צריך אותנו)
כאן?! ...!

גם אם לשם כך צריכים להוציא מגן עדן, גן עדן התחתון, ואפילו גן עדן העליון
– כדאי הדבר, כי, העילוי דג"ע (אפילו ג"ע העליון) אינו אלא הארות וגילויים,
משא"כ בעוה"ז – כשאומרים לחיים על משקה און מען פֶּאַרְבֵּיסט מיט
גשמיות'דיקע מזונות – ישנו עצמות ומהות א"ס ב"ה...
(התוועדות תשי"ב ח"ב ש"פ שמיני)

לא מפריע לי שישתה כוס גדולה

(אמרו לא' לומר לחיים על כוס קטנה, ואמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שליט"א:) מה פתאום קטנה? לא מפריע לי שיהי' גדולה.

(א' ביקש משהו בשביל אביו ואמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:) בשביל
האבא, שטות שהוא לא הגיע לכאן.

(כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א שאל אצלו:) אתה תתחיל ללמוד בתו"ת?
מה נוגע לאבא?! שהוא עצמו ילך ללמוד...

(אינני יכול לעזור, אם אתם תשתכרו גם אני לא יוכל להיות שיכור, ממילא לא
יכול להתקיים את העניין דחייב איניש לבסומי כפוריא עד דלא ידע בין ארור המן,
לברוך המן. לברוך מרדכי).

(פורים תשי"ח – שיחות קודש ה'תשי"ח בהשמטות)

מרבותינו נשיאינו אודות הזהירות משתיית יין ויי"ש בריבוי

צ"ל במדה כדי לשמח הלב בלבד

וזהו ענין ויין ישמח לבב אנוש, נכנס יין יצא סוד והסוד הוא התענוג שבישראל וגילוי תענוג זה היינו שמחה של מצוה אשר הוא תענוג אשר אהיה כו' . . כמו עד"מ כששותין מעט יין משמח הלב אבל ריבוי היין מבלבל המוח . . אלא צ"ל במדה כדי לשמח הלב בלבד.

(לקוטי תורה לכ"ק אדמו"ר הזקן שיר השירים כז, ב)

א"א לעבוד את ה' לא מתוך שחוק ולא מתוך שכרות

כשאדם אוכל ושותה ושמח ברגל לא ימשוך ביין בשחוק ובקלות ראש ויאמר כל מי שיוסיף בזה ירבה במצות שמחה שהשכרות והשחוק הרבה וקלות הראש אינה שמחה אלא הוללות וסכלות ולא נצטוינו על ההוללות והסכלות אלא על השמחה שיש בה עבודת יוצר הכל שנאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל הא למדת שהעבודה היא בשמחה וא"א לעבוד את ה' לא מתוך שחוק ולא מתוך שכרות.

(שו"ע אדמה"ז סי' תקכט)

ע"י יין המשכר אובד דעתו לגמרי

והנה אם הי' ניסוך היין ביותר מכפי המדה לא הי' ממתיק כל דינין קשין כלל ואדרבא יוסיף בהן כח ועוז ביתר שאת וכידוע בענין היין המשכר שגורם רציחה כי אובד דעתו לגמרי ואינו מרגיש ברחמים ונהפך לאכזר כמו רבה ששחט לר"ז כו', אך

אם שותה במדה דוקא יכוון דעתו יותר ויבוא מן ההעלם לגילוי יותר להמתיק כל רע ותאוה קשה כו'.

(דרושי חתונה לכ"ק אדמו"ר האמצעי ע' עדר)

יש ביין רתיחה וכעס

להיות כח התהוות שמח' גשמי' דיין המשמח כו' והוא מעורב טו"ר כי יש ביין רתיחה וכעס ורציחה כמו רבה דשחטי' לר"ז כו' והגבהות וגסות ביותר כנ"ל.

(דרושי חתונה לכ"ק אדמו"ר האמצעי ע' תקפה)

הטעם למה היו מנסכים ע"ג המזבח במדה חצי ההין

שם ס"פ י"ב קע"ט א' לפי שבעוה"ז היין תקלה לעולם אבל לע"ל אני עושה אותו שמחה שנאמר והי' ביום ההוא יטפו כו'. ולעיל מינ' לקרבנות נתתי סיקוסים (מדה ושעור) כו' שנאמר וחצי ההין יהי' לפר כו', והענין כמ"ש אדמ"ו נ"ע בביאור צאינה וראינה וז"ל כמו עד"מ כששותין מעט יין משמח הלב אבל ריבוי היין מבלבל המוח ולכן היו מנסכים ע"ג המזבח במדה חצי ההין יהי' לפר ושלישית ההין לאיל כו' כי מזבח הוא בחי' מל' והיין הוא המשכת הבינה וצ"ל במדה כי בינה דינין מתערין ולכן הי' חטא אדה"ר ששחט אשכול ענבים וגם חטא נח וישכר ויתגל בתוך אהלה שמזה נמשך וירא חם כו' אלא צ"ל במדה כדי לשמח הלב בלבד בבחי' פנימיות כדי לעורר הכתר היינו העטרה שעטרה לו אמו בינה יין שהוא תענוג העליון שנתעורר ע"י שמחה של מצוה אבל אחר שהתעורר הכתר העיקר הוא להמשיך מוחין דאבא כו' וזהו ויין ישמח בשביל להצהיל פנים משמן עכ"ל,

מהריבוי נמשך יניקה לחיצונים

וזהו לקרבנות נתתי סיקוסים, כי מהריבוי נמשך יניקה לחיצונים כי היין משמח אלקים, ויש ק"ך צירופי אלקים ומ"ח צירופים האחרונים זהו ענין ח"ם היינו שמהם יונקים הקליפות וזהו שמזה נמשך וירא חם כו' ובגשמיות חם חמימות התאוה שנולד ונמשך מרובי היין כמ"ש ברבות שם פ"ב הנ"ל כי יתן בכוס עינו כו'.

(ספר הליקוטים דא"ח צ"צ לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק אות יו"ד ע' תשלז)

יין משמח הלב אבל ריבוי היין מבלבל המוח

והי' ביום ההוא יטפו ההרים עסיס ביואל סי' ד' י"ח, וארז"ל ברכות פ' שמיני ס"פ י"ב לפי שבעוה"ז היין תקלה לעולם כו' ע"ש, ולעיל מיני' לקרבנות נתתי סיקוסים מדה ושיעור שנאמר חצי ההין יהי' לפר כו', כמו עד"מ כששותין מעט יין משמח הלב אבל ריבוי היין מבלבל המוח, וגם כמ"ש בזח"ג שמיני לט"א ע"פ יין ושכר אל תשת, שירותא דחמרא חדוותא סופי' עציבו כו'.

(ספר הליקוט' דא"ח צ"צ לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק אות יו"ד ע' תשלח)

מבלבל הדעת

מיינ כי יין זהו בחי' שמבלבל הדעת היינו יין המשכר.

(ספר הליקוט' דא"ח צ"צ לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק אות יו"ד ע' תשנ)

יה"ר שנזכה לשתות כשיהי' כולה משקה

...ראיתי נרשם בכ"י אאמו"ר זצללה"ה שא' רבינו זצ"ל (על ברית מילה ש"א הרה"ג רי"ל ז"ל) בעת שתיית משקה, יהי רצון שנזכה לשתות כשיהי' כולה משקה.

(המשך וככה תרל"ז לכ"ק אדמו"ר מהר"ש רפמ"ו)

אך ורק למי שיש לו חוש וכלי שיוכל לקבל

משקה הוא דבר טוב להוציא מהעלם לגילוי אך ורק למי שיש לו חוש וכלי שיוכל לקבל, ולמי שאין לו חוש ואין לו כלי קיבול אין לו לשתות ע"ד ע"ה אסור לאכול כו'.

(פורים ה'תר"ס - ספר השיחות תורת שלום לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב)

דברים חריפים מזיקין למוחין

(התחיל ליתן משקה לכאו"א מהמסובים ואמר:) עכשיו צריך לקחת משקה כי כעת זהו זמן שמחתנו זמן מתן תורה, כל השנה לא צריך לקחת משקה ("א גאנץ יאר דארף מען קיין משקה ניט נעמען") כמ"ש בע"ח שדברים חריפים מזיקין למוחין,

וסיפר המעשה מהמ"מ [המגיד מישרים] שפעם א' אכל צנון ולא בא אליו המלאך ותמה מאד על זה ושאלו מדוע לא בא, והשיב איך יכולתי לבוא כשאכלת צנון.

ע"כ בכל השנה אין צריכים לשתות משקה ואסור לשתות משקה, רק היות שהוא זמן שמחתנו צריך לשתות משקה. המשקה מחכה כל השנה שיהודי יקח אותו בשמח"ת, וזמן שמחתנו כשיושבים בסוכה . . והיום הוא שמח"ת, יהודים משלמים מספיק בשביל אתה הראית וכעת הרי שמח"ת, צריכים לקחת משקה אבל כל השנה צריכין לא לשתות שום משקה, וסיפר המעשה מהרשב"ץ ז"ל שהוא ור' הענדל מפלעשניץ בכל ליל ו' פרשת משפטים עשו התוועדות, לקחו סאטקע (שם מידה) משקה ומלאו שתי כוסיות עם משקה וע"ז התוועדו לילה שלם ולא שתו, ושיבח מאד את הרשב"ץ ז"ל. משקה צריכים לשתות רק בשמח"ת י"ט כסלו ופורים ("איז משקה דארף מען טרינקען נאר שמחת תורה, י"ט כסלו און פורים").

(ליל שמח"ת תרפ"ב – סה"ש ה'תרפ"ב לכ"ק אדמו"ר מהור"צ ע' 28)

קצת משקה חסידי לא הולך לאיבוד.

(י"ט כסלו תרפ"ד – ר"ד משיח"ק אדמו"ר מהור"צ)

חסידים הישנים אמרו שענין המשקה הוא מים שמשקים את הסוטה, ושאל מהו הכוונה סוטה, נה"ב, והשיב שאדמו"ר נבג"ם זי"ע אמר שסוטה הכונה נפש השכלית שלא תסובב את המוח.

(שמח"ת תרפ"ה – ר"ד משיח"ק אדמו"ר מהור"צ)

(הרש"ג בקש מכ"ק אד"ש שלא יהי' בעה"ב, והתחיל כ"ק אדמו"ר לדבר אודות יי"ש ואמר:) לקחת משקה זהו איסור גמור, רק לצורך העבודה מותר, (ואמר הרמ"ש (כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח) שמטעים א"ע, ואמר כ"ק אד"ש:) מקודם הי' ההתחלה יי"ש ואח"כ עבודה, עכשיו צ"ל ההתחלה מעבודה ואח"כ כו'.

(שמח"ת תרפ"ז – ספה"מ תרפ"ז ע' רמג)

ההפרש בין מה שאומרים "לחיים טובים ולשלום" למה שאומרים "לחיים ולברכה": לחטו"ש הוא כשישנו תערוכת טוב ורע, והברכה היא שיהי' לחיים טובים (טוב); ועפ"י הקבלה משקה הוא נעלה יותר, וזהו לחיים ולברכה, שיהי' בהמשכה בפנימיות כו'.

(שמח"ת תרפ"ז – ספה"מ תרפ"ז ע' רמד)

יין זה דבר מופרך חוץ מיין לקידוש, ודרוש הסבר לתווכך בין קבלה ובין נגלה, יי"ש זה בשבת אחרי התפילה ובשביל בעלי מדריגה, כל השבוע אסור לשנות רק בזמני שמחה צריכים לקחת בדרך קבלת עול.

(פורים תרפ"ח – ר"ד משיח"ק אדמו"ר מהור"י"צ)

ציוה לקחת משקה שזה מרפא את הקרקע כמו המטר דמרפא ארעא.

(י"ט כסלו תרפ"ט – ר"ד משיח"ק אדמו"ר מהור"י"צ)

אצל חסיד המשקה הוא מופרך כמו חרב בפה

התוועדות אצל חסידים היא אחת מיסודי דרכי החסידות, ומתוועדים הרי ליד כוסית משקה. עצם המשקה צריך להיות מופרך. הרי זה פלא כיצד מגיעים חסידים למשקה. חסידות היא הרי השגה, וגם מדות חסידות הן על פי השכל, כלומר מדות שבשכל, כיצד איפוא באים חסידים ללקיחת משקה? עיקר ענין החסידות הוא זהירות, שזהו חסיד שאינו שם חדש, "נהמא אפום חרבא ליכול", כשמכניסים פרוסת לחם בפה הרי זה כחרב, לא רק בשר אלא גם לחם, ובמיוחד משקה, ועל פי הקבלה צריכים זהירות יתירה בענין היין, כמו שכתב האלשיך בענין הצלחת הלימוד שתלוי בשלשה דברים ואחד מהם הוא במאכלים הדקים, ובפרט בלימוד הקבלה שאחת מן ההכנות היא הזהירות בשתיית יין.

היו זמנים שהורו לא לעשות קידוש על יין אלא על לחם. אלא הטעם האמיתי לטעימת משקה הוא בשביל כוונה פנימית, לשרות את העור, ועל דרך ההשקאה לפני השחיטה שהיא בשביל הפשטת העור. מטעימת משקה חסידי מתרכז העור, זה חודר את העור המכסה על האמת. ליד טעימת משקה חסידי מקבל ה"סור מרע ועשה טוב" פנים אחרות, אז מבינים ואז "מונח" בשכל שב"רע" אין הכוונה לרע גמור חלילה, גם דבר המותר שאינו נחוץ לו – הוא רע, ואילו ב"טוב" הכוונה לטוב גמור, לא מה שקוראים טוב סתם, טוב מאשר גרוע, אלא הכוונה לטוב באמת. הנחה זו באה ליד טעימת משקה חסידי כשעור הבהמה של הנפש הטבעית מתרכך.

(ספר השיחות תרצ"א י"ט כסלו)

ובלקוטי דבורים ח"ד י"ט כ' כסלו תרצ"א ובלה"ק ח"ה עמ' 1034)

על הברית מילה של מהרי"ל אמר הוד כ"ק רבינו הזקן יהי רצון שנזכה ליום שכולו משקה – כמובא בהמשך וככה רל"ז – ולא כפי שמפרשים כולו משקה

במדרש (גבי לוט). משקה אם הוא לא בדרך הראוי זהו מוריד שנעשים שפל ובזוי ואם הוא בדרך הראוי זהו מועיל הרבה. משקה יש בו חמימות. יה"ר, זהו ענין של

כתבי יד קודש

Tel: M'zakh 3-4281
 Fax: 3-4270
TZETZEL AGUDAS CHABAD
 LUBAVITCH YOUTH ORGANIZATION
 Under the Auspices of
 The Lubavitcher Rabbi שליטת
 Central Office נציגות
 770 EASTERN PARKWAY * BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, ב' סיון, ה'תשכ"ח.

כבוד הנחלה באגודה שליטת,

שלום וברכה,

הננו מודים כזה חובל בברי כ"ק אדמו"ר שליטת, שהזלנו לוטר

היום אחרי תפלת המנהל, להסדירות ולהנהלת צעירי אגודת חב"ד. ובקשים את כ"ב,

לפתור את דברים אלו באופן התיאום.

אזוי ווי עס גייט דאך צו שבעות, וואס שבעות גייט מען דאך אין דער

החלוקה - איז אזוי ווי אין האב בעהמס ידועות א"א מנהל. ווייטער אנגעזעהן

אין דער חלוקה, איז בנצט צו יעדער איינעם מהנהל, האט דאך יעדער חזירה צו

האב אפער בנצט צו דער החלוקה פון שבעות, וואס ראס אין דאך

מיינע א שליחות, בעס איך איבערגעבן, אז די וועלכע היסן גיט אז די חקנות בנצט

שעה, זיינען גיט מיינע שליחים, און אין בעס זיי, אז זיי וואלן זיך גיט שטחך

זיין אין דער החלוקה.

די וועלכע וואס אין בנצט-האבן אפער אין די שליחות פון שליח, און

בנצט גיט שטחך אין די שולן שטח זיין איינע בנצט לייבן חפלין גיט איין, איז

עס דאך א דין אין זיין, וואס יעדער איז איז מיינע אין דעם, אפער בנצט צו

די דאכן וועלכע עס זיינען מיינע שליחות'ן (אזוי ווי די אויבגערמאנטע ענינים),

בעס איך, אז זיי וואלן זיך גיט שטחך זיין אין דעם.

וכל האמור איז עס מיי בנצט חלוקה, מיי בנצט יונגע לייט, מיי בנצט

עלטער.

און אזוינע וועלכע ענטפערן בארעכענע חירוצים און מנהל, מנהל

אפער גיט מנהל חירוצים. מען מיינע עס אין מנהל, אן יעדע מנהל,

בנצט דעם עבר, איז גיט קיין ענינים, מנהל די וואס זיינען בעס בעזארגן

אין דעם, דארטן האבן חשבה אויך דערין, אפער מנהל מנהל דעם מנהל מנהל

ב"ה, ב' סיון, ה'תשכ"ה.

כבוד הנהלת צאגו"ח סניף.....

שלום וברכה !

הננו מוסרים בזה תוכן דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהואיל לומר היום אחרי תפלת המנחה, להמזכירות ולהנהלת צעירי אגודת חב"ד, ומבקשים את כב', לפרסם את דברים אלו באופן המתאים.

אזוי ווי עס גייט דאך צו שבועות, וואס שבועות גייט מען דאך אין דער תהלוכה – איז אזוי ווי איך האב געהאט ידיעות אז ~~מען האט~~ **עס זיינען דא אזוינע וואס האבן** ווייטער אנגעהויבן מקיל ~~טרינקען זיין~~ **בנוגע** משקה, איז בנוגע צו יעדער איינעמס הנהגה, האט דאך יעדערער די בחירה צו טאן וואס ער וויל **היפך פון מיין בקשה אין דעם** אבער בנוגע צו דער תהלוכה פון שבועות, וואס דאס איז דאך מיינע א שליחות, בעט איך איבערגעבן, אז די וועלכע היטן ניט אפ די תקנות בנוגע משקה, זיינען ניט מיינע שלוחים. און איך בעט זיי, זאלן זיך ניט משתתף זיין אין דער תהלוכה. די זעלבע זאך ~~אז~~ **אויך בנוגע** - פארן זומער אין די שליחות פון מל"ח, ~~אז~~ **אז** בנוגע גיין שמח"ת אין די שולן משמח זיין אידן ~~וכו' [??]~~. * [בנוגע לייגן תפילין מיט אידן, איז עס דאך א דין אין שו"ע, וואס יעדער איד איז מחוייב אין דעם. אבער בנוגע צו די זאכן וועלכע עס זיינען מיינע שליחות'ן (אזוי ווי די אויבנדערמאנטע ענינים). בעט איך, אז זיי זאלן זיך ניט משתתף זיין אין דעם].

וכל האמור איז עס סיי בנוגע תלמידים, סיי בנוגע יונגע לייט, סיי בנוגע עלטערע.

פארן אזוינע וועלכע ענטפערן פארשידענע תירוצים און ~~התנצלותן~~ **אמתלאות**. ~~מען גען [??]~~ **אבער איך זוך** ניט ~~אז קיינע~~ **תירוצים**. מען מיינט עס גאר אין פשטות, אן קיינע פשט'לאך.

בנוגע דעם עבר, איז ניטא קיין קפידא מצדי ח"ו, כלל וכלל. אע"פ נאר און די וואס זיינען נכשל געווארן אין דעם, דארפן טאן תשובה אויף דערוף, אזוי ווי אייך אנדערע דברים בלתי רצויים.

און בשעה צו זיי וועלן אלע וועלכע וועלן מקבל זיין אויף זיך אייך מכאן ולהבא בהנ"ל, [און די] אויף וועלן ניט דורך מאך ענינים פון בקה"פ, פאר הכנות הרצויות... וועלן זיי קענען איז, אדרבא, בקשתי אז זיי זאלען זיך משתתף זיין זיך אין מיינע די שליחותן. ויה"ר עס זאל זיין בהצלחה רבה.

בטח יפרסם הנ"ל באופן המתאים. וישתדל לתקן את הנ"ל שיהי' באופן הרצוי. ויה"ר שנהי' כלים מתאימים למילוי שליחות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

צעירי אגודת חב"ד המרכזית

תרגום ללה"ק:

ב"ה, ב' סיון, ה'תשכ"ה.

כבוד הנהלת צאגו"ח סניף.....

שלום וברכה!

הננו מוסרים בזה תוכן דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהואיל לומר היום אחרי תפילת המנחה, להמזכירות ולהנהלת צעירי אגודת חב"ד. ומבקשים את כב', לפרסם את דברים אלו באופן המתאים.

מכיון שאנחנו מתקרבים לשבועות, שבשבועות הרי הולכים לתהלכה - מכיון ויש לי ידיעות שישנם כאלה ששוב מתחילים להקל בנוגע למשקה, הרי בנוגע להנהגה של כל אחד, הרי יש לכל אחד את הבחירה לעשות מה שהוא רוצה היפך מבקשתי בזה. אבל בנוגע להתהלכה דשבועות, שזהו הרי שליחות שלי, אני מבקש למסור, שאלה שלא שומרים את התקנות בנוגע למשקה הם לא שלוחים שלי, ואני מבקש מהם, שהם לא ישתתפו בהתהלכה אותה דבר בנוגע - לנסיעה בקיץ בשליחות המל"ח. בנוגע ללכת בשמח"ת לבתכני"ס לשמח יהודים וכו' * [בנוגע

להנחת תפילין עם יהודים, זהו הרי דין בשו"ע, שכל יהודי מחוייב בזה. אבל בנוגע לדברים שהם שליחותי (כמו הענינים הנ"ל), אני מבקש שהם לא ישתתפו בזה].

וכל האמור זהו הן בנוגע לתלמידים, ההן בנוגע לאברכים, והן בנוגע למבוגרים.

ישנם כאלה שעונים תירוצים שונים **ואמתלאות** אבל **אצלי** אין שום תירוצים. ואני מתכוון **לגמרי** בפשטות ללא פשטלאך.

בנוגע לעבר, אין שום קפידא **מצדי ח"ו, כלל וכלל. אלא** אלה שנכשלו בזה, צריכים לעשות תשובה גם על זה, **וכל אלה שיקבלו על עצמם מכאן ולהבא בהנ"ל, הרי, אדרבא, בקשתי שהם ישתתפו בשליחות זו. ויה"ר שיהי' בהצלחה רבה.**

בטח יפרסם את הנ"ל באופן המתאים. וישתדל לתקן את הנ"ל שיהי' באופן הרצוי. ויה"ר שנהי' כלים מתאימים למילוי שליחות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

צעירי אגודת חב"ד המרכזית

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות

ל ל כבוד קדושת

אדוננו מורנו ורבינו

זצוקללה"ה נבג"ם

זי"ע